

مشخصات کلی، تعداد واحدها، عناوین
دروس و سرفصلها

رشته تبلیغ باکرايش حج و زیارت سطح ۳

جامعة الزهراء علیها السلام

حوزه علمیه خاوران - قم

بسمه تعالی

مقدمه

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَ اللَّهَ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَ كَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا (احزاب - ۳۹)

در عصری که حقیقتاً باید آن را عصر تبلیغات و جولان رسانه های جمعی دانست، اهمیت برخورداری از ابزارهای روزآمد و جذاب تبلیغی به هیچ وجه قابل انکار نیست. در میان این کارزار رسانه ای، جامعه اسلامی به تبلیغات دینی و معرفی مداوم آموزه های آن به اقشار مختلف جامعه و حتی ارکان حکومتی و اجرایی نیاز شدیدی دارد. پر واضح است که حوزه های علمیه در این کارزار در خط مقدم قرار داشته و میبایست به عنوان یکی از اصلی ترین رسالت های خود، بیشترین تلاش را برای خنثی نمودن توطئه های تبلیغاتی دشمن مبذول داشته و حتی به طراحی تبلیغاتی برای جذب مخالفان به عقاید و آموزه های ناب شیعی نیز همت گمارند. حوزه های علمیه خواهران و در رأس آن جامعه الزهرا(سلام الله علیها) به عنوان یکی از پر سابقه ترین و پر بنیه ترین حوزه های علمیه، از دیرباز به این مهم اهتمام ورزیده و تبلیغ را به عنوان یکی از اهداف و رسالتهای مقدس خود در نظر داشته و در تربیت بانوان مبلغ کوشیده است. اما همان گونه که اشاره شد، اقتضای زمان و گسترش حجم تبلیغات مذهبی و عقیدتی در فضای مجازی و در رسانه های جمعی از یک سو، و گسترش مباحث تخصصی در کلیه رشته ها و نیز سیاست همیشگی حوزه های علمیه مبنی بر استفاده از تبلیغات تخصصی دینی در روند تبیین معارف در میان اقشار از جامعه از سوی دیگر، ضرورت ایجاد تخصص تبلیغ را در عرصه بانوان دو چندان نموده است.

اهداف رشته تبلیغ

- * ۱. نهادینه کردن امر تبلیغ و تربیت مبلغان آشنا با فنون و مهارت های تبلیغی جهت تأثیرگذاری هر چه بیشتر بر مخاطبان.
- * ۲. گسترش آموزه های دینی و اخلاقی اهل بیت (ع) در میان زنان و خانواده ها.
- * ۳. پاسخگویی به شبهات و سوالات دینی و مذهبی متناسب با سطح فهم مخاطب.
- * ۴. ایجاد توان تحقیق در مسائل اعتقادی، فرهنگی، فقهی، سیاسی و کسب مهارت های نقد اندیشه و مناظره.
- * ۵. جلوگیری از رواج خرافات و انحرافات عقیدتی و مقابله با جریانات مسموم فکری رایج در میان مردم.
- * ۶. تأمین نیروهای تبلیغی متخصص و مهذب جهت برآورده کردن نیازهای سازمان ها و مراکز فرهنگی بانوان.

ضرورت ها

- * ۱. نیاز جامعه و نظام اسلامی به تبیین و تبلیغ تخصصی مسایل اعتقادی، اخلاقی، عبادی و ایستادگی در مقابل تهاجم فرهنگی دشمنان.
- * ۲. اهمیت تبلیغ و ترویج عقاید مذهبی مخصوصاً مراسم حج و عتبات مقدسه
- * ۳. رسالت حوزه علمیه در تربیت مبلغان و مدیران فرهنگی مورد نیاز.
- * ۴. نیاز شدید به افزایش سطح معرفتی، دانشی و مهارتی طلاب به منظور تبلیغ عالمانه و روشمند معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام و تحکیم باورهای دینی.
- * ۵. گسترده شدن فعالیت های تبلیغی و نیاز به تخصصی شدن مباحث آن.
- * ۶. اقبال عمومی طلاب جامعه الزهرا(سلام الله علیها) و درخواست های مکرر آن ها مبتنی بر تشکیل این رشته.
- * ۷. ساماندهی علمی فعالیت های تبلیغی خواهران طلبه.

سیاست ها

- * ۱. اهتمام به تعالی اخلاقی و معنوی طلاب و تقویت تعهد دینی و مذهبی آن ها.
- * ۲. اهتمام به تقویت استقلال فکری و علمی دانش آموختگان.
- * ۳. تأکید بر بهره گیری از برنامه ها، ابزارها و روش های کارآمد، پویا و روزآمد آموزشی و پژوهشی در کنار احترام به سنت های حسنه حوزوی.
- * ۴. استفاده از ظرفیت های تبلیغی نظام اسلامی.
- * ۵. اهتمام به استحکام بنیه های علمی و پژوهشی دانش آموختگان برای استفاده روز افزون از منابع مفید و روز آمد اسلامی و انتقال آن به جامعه هدف.
- * ۶. تأکید بر شناسایی استعدادها و برتر در زمینه تبلیغ و کمک به رشد و شکوفایی هر چه بیشتر استعدادها.
- * ۷. اهتمام و تقویت مبانی نظام مقدس جمهوری اسلامی و ترویج ارزش های آن.
- * ۸. توجه به دغدغه هاو مطالبات فرهنگی بانوان خصوصاً قشر جوان و تحصیلکرده.

عناوین و مشخصات کلی دروس

ردیف	عنوان	تعداد واحد
۱	دروس عمومی	۳۰
۲	دروس تخصصی	۶۷
	جمع کل	۹۷

عناوین و مشخصات تفصیلی دروس

۱. دروس عمومی

ردیف	نام درس	واحد	اهداف
۱	فقه عمومی ۱ و ۲ و ۳ و ۴	۱۲	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه متناسب با اهداف رشته و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی
۲	اصول فقه ۱ و ۲ و ۳ و ۴	۸	شناخت مباحث مهم اصولی متناسب با اهداف رشته
۳	تفسیر قرآن ۱ و ۲	۴	تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به صورت ترتیبی
۴	عقاید خاص شیعه ۱ و ۲	۴	تبیین استدلالی مباحث امامت، ولایت، مسائل مهم مهدویت و مباحثی مانند: تقیه، بداء، رجعت، توسل و شفاعت
۵	تجزیه و ترکیب	۲	تقویت توان به کارگیری قواعد صرف و نحو به منظور فهم متون عربی
	جمع واحدها	۳۰	

۲. دروس تخصصی

ردیف	نام درس	واحد	هدف
۱	حج در قرآن و سنت ۲و۱	۴	شناخت ابعاد، کارکردها و جایگاه حج و عمره در قرآن و سنت، ضمن طبقه‌بندی و شناخت تفسیر آیات مرتبط
۲	احکام و مناسک حج ۳و۲و۱	۶	شناخت تفصیلی احکام و مناسک حج و عمره، طبق فتوای مراجع تقلید به منظور راهنمایی حجاج در انجام اعمال شرعی حج و عمره
۳	احکام تطبیقی	۲	شناخت تطبیقی دیدگاه مذاهب اسلامی در باب احکام فقهی مورد نیاز در حج و عمره
۴	آداب و اسرار حج	۲	شناخت فلسفه حج و زیارت، اسرار و آداب اعمال و مناسک آنها، بر مبنای قرآن، سنت، و آموزه‌های دینی، به منظور اعتلای معنوی و رعایت اخلاق و آداب حج و زیارت
۵	حج در اندیشه امام و مقام معظم رهبری	۱	شناخت جایگاه، ابعاد و کارکردهای حج از دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری (مطالعاتی)
۶	مدیریت فرهنگی در حج و زیارت	۲	ایجاد توان مدیریت فرهنگی با آموزش اصول و روش‌های برنامه‌ریزی و مدیریت فرهنگی، قواعد و روش‌های درست تعامل سازمانی و قوانین و مقررات مرتبط با حج و زیارت
۷	اماکن مذهبی و تاریخی	۱	شناخت و بررسی پیشینه و وضعیت فعلی اماکن مهم مذهبی و تاریخی مکه، مدینه و عتبات مقدسه و حوادث مرتبط با این اماکن
۸	قرآن شناسی	۲	بررسی و شناخت دیدگاه‌های مکاتب اسلامی در مورد جایگاه و مسائل مربوط به قرآن، با توجه به شبهاتی، مانند: تحریف قرآن و عدم نیاز به اهل بیت در فهم قرآن
۹	کلام اسلامی ۱ و ۲ و ۳	۶	شناخت استدلالی مباحث خداشناسی (ذات، صفات فعلیه و ذاتیه، مراتب فعل الهی)، نبوت (ضرورت، ویژگی‌ها وظایف و اختیارات، نبوت و خاتمیت پیامبر اسلام) و معاد (حقیقت مرگ، عالم برزخ، قیامت و ویژگی‌های آن)
۱۰	شبهات کلامی ۱ و ۲ و ۳	۳	بررسی و پاسخ به شبهات اعتقادی مهم، رایج و مورد ابتلا در حج و عمره، به منظور تبیین و دفاع از عقائد شیعه با توجه به شبهات مهدویت
۱۱	انسان شناسی در قرآن	۲	شناخت ابعاد و قوای وجودی انسان از دیدگاه قرآن
۱۲	فرق و مذاهب اسلامی	۲	شناخت آموزه‌ها، روش‌ها و کتب اصلی فرقه‌های مهم کلامی و فقهی تشیع و تسنن، مانند: امامیه، معتزله، اشاعره، اسماعیلیه، زیدیه، اباضیه،

ردیف	نام درس	واحد	هدف
			شافعی، حنفی، مالکی و حنبلی
۱۳	منابع فریقین	۱	آشنایی با منابع مهم و کتاب‌های مرجع فریقین در حوزه‌های اعتقادی، تفسیری، حدیثی، تاریخ، ادعیه و حج و زیارت
۱۴	وهابیت	۲	آشنایی با تاریخ، جریان شناسی، سازمان و تشکیلات وهابیت و نقد آموزه‌ها و عقائد آن
۱۵	تحلیل وقایع چالشی صدر اسلام	۲	بررسی و تحلیل وقایع مهم و چالشی و نقد شبهات مخالفین در مورد تاریخ و موضع‌گیری معصومان (ع) از زمان پیامبر اکرم (ص) تا غیبت صغری
۱۶	سیره معصومان (علیهم السلام)	۲	تبیین موضوعی سیره عملی پیامبر اکرم و ائمه معصومان (ع) در ابعاد گوناگون مورد ابتلا در حج و عمره، به ویژه در برخورد با مخالفان
۱۷	عرفان اسلامی	۲	آشنایی با کلیات، اصول و مسائل عرفان اسلامی و مراحل سیر و سلوک آن با توجه به کتاب در جستجوی عرفان اسلامی از آیت الله مصباح
۱۸	فرق انحرافی	۲	بررسی و نقد اندیشه و آموزه‌های فرقه‌های انحرافی مانند: بایه، بهائیه، قادیانیه، عرفان‌های کاذب و جریان‌های انحرافی معاصر و تبیین زمینه‌ها، نگرینه‌ها و عوامل پیدایش آن‌ها
۱۹	اصول و روش‌های تربیت اسلامی	۲	شناخت قواعد و روش‌های تربیت اخلاقی از دیدگاه اسلام و ایجاد توان اصلاح رفتار متریان
۲۰	نقد و مناظره	۲	کسب مهارت‌های نقد اندیشه، مناظره و پاسخ به شبهات
۲۱	مشاوره و راهنمایی	۲	ایجاد توان مشاوره و راهنمایی به حجاج و زائران، در مسائل مورد نیاز، از طریق آشنایی با روش‌ها، فنون و آداب مشاوره
۲۲	روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ	۲	ایجاد توان تبلیغ با آموزش فنون و روش‌های تبلیغ و تأثیرگذاری بر مخاطبان و کیفیت بهره‌برداری از ابزار نوین به ویژه مهارت‌های مورد نیاز در حج و زیارت
۲۳	روان شناسی تبلیغ	۲	آشنایی با خصوصیات روانی مخاطبان و راه‌های آشنایی و شیوه‌های تأثیرگذاری بر آنان، به منظور انتخاب ابزار و پیام مناسب
۲۴	جهان اسلام در عصر حاضر	۲	آشنایی با وضعیت انسانی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جهان اسلام در عصر حاضر، همراه با شناخت مبانی فکری و نقش جریان‌ها و نحله‌های سیاسی و مذهبی موجود و مؤثر

ردیف	نام درس	واحد	هدف
۲۵	روش تحقیق	۲	ایجاد توان تحقیق در مسائل مربوط به حج و زیارت، با آموزش روش‌های تحقیق و کیفیت بهره‌برداری از ابزار و منابع
۲۶	سمینار	۱	ارائه مباحث جدید اعتقادی، فقهی، فرهنگی در مسائل مربوط به حج و زیارت و طرح دیدگاه‌های اندیشمندان توسط کارشناسان ارشد در طول دوره
۲۷	زبان تخصصی ۱ و ۲	۴	ایجاد توان فهم متون انگلیسی در حوزه حج
۲۸	پایان نامه	۴	ارائه پژوهشی جامع، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در موضوعات مرتبط با حج و زیارت
جمع کل		۶۷	

اصول فقه ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت تفصیلی از کلیات علم اصول و معنای حرفی

متن درسی: اصول فقه مرحوم مظفر
محدوده درس: از ابتدای کتاب تا اول بحث عام و خاص

حذفیات:

بحث مقدمه: مبحث ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۲

بحث العلامة الثالثة: الاطراد از علائم معنای حقیقی و بحث تنبیهان در استعمال لفظ در بیش از یک معنا

بحث صحیح و اعم: بحث « وهم و دفع » و « ثمره نزاع در معاملات »

بحث مشتق: جریان نزاع در اسم زمان

بحث مفهوم شرط: مقتضای اصل عملی در تداخل اسباب و مسببات

بحث مفهوم غایت: الجهة الاولى

بحث دلالت اقتضاء: غیر از مثال اول

تمام باب اوامر و نواهی

منابع:

۱- دروس فی علم الاصول، شهید صدر

۲- کفایه الاصول، محقق خراسانی

۳- فرائد الاصول، شیخ انصاری

اصول فقه ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اصول فقه ۱

هدف: شناخت تفصیلی از مباحث عام و خاص

متن درسی: اصول فقه مرحوم مظفر

محدوده درس: از بحث عام و خاص تا اول بحث غیر مستقلات عقلیه

حذفیات:

- فی جواز التمسک بالعام فی الشبهة المصدائیة إذا كان المخصّص ألبیاً
- الدوران بین التخصیص و النسخ
- از « اعتبارات الماهیة » تا اول « المسألة الخامسة: مقدمات الحکمة »
- از مبحث تمهید فقط خلاصه آن از خارج گفته شود.
- لماذا سمیت هذه المباحث بالملازمات العقلیة
- واقعیة الحسن و القبح فی معانیه و رأى الأشاعرة
- العقل العملی و النظری
- توضیح و تعقیب و الحق أن الالتزام بالتحسین و التقبیح العقلیین

منابع:

۱- دروس فی علم الاصول، شهید صدر

۲- کفایه الاصول، محقق خراسانی

۳- فرائد الاصول، شیخ انصاری

اصول فقه ۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول فقه ۲ و ۱

هدف: شناخت تفصیلی از مباحث حجت و حجیت ظهور

متن درسی: اصول فقه مرحوم مظفر

محدوده درس: از ابتدای مباحث حجت تا آخر حجیت ظهور

حذفیات:

- مقدمه ۱۰ الی ۱۵ از مقدمات مباحث حجت
- الآیة الثالثة - آیه حرمة الکتمان
- بحث دلیل حجیت خبر واحد از اجماع از مبحث « فلذلک وقع الباحثون فی حیرة عظيمة » تا اول « علی کلّ حالٍ، سواء استطعنا تأویل کلام السید »
- باب رابع دلیل العقل از مبحث « وعدنا هناک بیان وجه حجیة الدلیل العقلی » تا « کیفما کان، فالذی یصلح أن یکون مراداً من الدلیل العقلی »
- مبحث اجماع

منابع:

- ۱- دروس فی علم الاصول، شهید صدر
- ۲- کفایه الاصول، محقق خراسانی
- ۳- فرائد الاصول، شیخ انصاری

اصول فقه ۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول فقه ۱ و ۲ و ۳

هدف: شناخت تفصیلی از مباحث قیاس و تعادل و تراجیح

متن درسی: اصول فقه مرحوم مظفر

محدوده درس: مبحث قیاس (باب ثامن) و تعادل و تراجیح

حذفیات:

بحث مقدمه: مبحث ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۲

بحث العلامة الثالثة: الاطراد از علائم معنای حقیقی و بحث تنبیهان در استعمال لفظ در بیش از یک معنا

بحث صحیح و اعم: بحث « وهم و دفع » و « ثمره نزاع در معاملات »

بحث مشتق: جریان نزاع در اسم زمان

بحث مفهوم شرط: مقتضای اصل عملی در تداخل اسباب و مسببات

بحث مفهوم غایت: الجهة الاولى

بحث دلالت اقتضاء: غیر از مثال اول

تمام باب اوامر و نواهی

منابع:

۱- دروس فی علم الاصول، شهید صدر

۲- کفایه الاصول، محقق خراسانی

۳- فرائد الاصول، شیخ انصاری

فقه ۱

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی احکام نکاح و طلاق

متن درسی: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی (استاد ایروانی)

محدوده: کتاب نکاح، و طلاق تا اول بحث اقسام طلاق

همه مستندات بخش (حقیقه الطلاق) و (بخش شرائط صحه الطلاق) حذف می باشد.

منابع:

۱- مسالک، شهید ثانی

۲- شرح لمعه، شهید ثانی

۳- شرایع الاسلام، محقق حلی

۴- فقه الامام الصادق، محمد جواد مغنیه

فقه ۲

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه ۱

هدف: شناخت استدلالی مسائل مربوط به طلاق و حدود

متن درسی: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی (استاد ابروانی)

محدوده: کتاب طلاق از اقسام طلاق به بعد و کتاب حدود

منابع:

۱- مسالک، شهید ثانی

۲- شرح لمعه، شهید ثانی

۳- شرایع الاسلام، محقق حلی

۴- فقه الامام الصادق، محمد جواد مغنیه

فقه ۳

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه ۲ و ۱

هدف: شناخت استدلالی احکام مربوط به جهاد، ضمان، صلح، قرض، ودیعه، عاریه و ارث

متن درسی: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی (استاد ایروانی)

محدوده: کتاب جهاد، ضمان، صلح، قرض، ودیعه، عاریه و ارث

حذفیات:

- کتاب جهاد، از بخش «وجوب الجهاد» همه مستندات به غیر از مستند ۵ حذف می‌باشد. همه مستندات «احکام جهاد» و «احکام اراضی» حذف می‌باشد.
- کتاب ضمان، مستندات بخش من احکام الضمان حذف می‌باشد.
- کتاب صلح، از بخش من احکام الصلح همه مستندات به غیر از مستند ۴ و ۶ حذف می‌باشد.
- کتاب ودیعه و عاریه، مستندات کل این دو کتاب حذف می‌باشد
- کتاب ارث همه مستندات بخش الحجب حذف می‌باشد.

منابع:

- ۱- مسالک، شهید ثانی
- ۲- شرح لمعه، شهید ثانی
- ۳- شرایع الاسلام، محقق حلی
- ۴- فقه الامام الصادق، محمد جواد مغنیه.

فقه ۴

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه ۱ و ۲ و ۳

هدف: شناخت استدلالی احکام مربوط به یمین و نذر، عهد، وصیت، وقف، لقطه، اطعمه و اشربه و دیات

متن درسی: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی (استاد ایروانی)

محدوده درس: کتاب یمین و نذر، عهد، وصیت، وقف، لقطه، اطعمه و اشربه و دیات

حذفیات:

- کتاب الیمین، همه مستندات بخش «من احکام الیمین»
- کتاب الوصیه، مستندات بخش الوصیه بقسمیه‌ها و مستندات ۱ تا ۴ از بخش «الوصیه ایقاع» و مستندات ۱ و ۳ و ۵ و ۶ و ۹ تا ۱۳ بخش «من احکام الوصی» و مستندات ۱ تا ۵ و ۷ تا ۱۰ بخش «من احکام الوصیة»
- کتاب الوقف، مستندات ۵ و ۶ و ۷ و ۱۰ و ۱۱ از بخش «من شرائط الوقف» و همه مستندات از بخش «من احکام الصدقه بالمعنی الاخص»
- کتاب لقطه، همه مستندات بخش «من احکام الضالّة»
- کتاب اطعمه، همه مستندات بخش «ما یحرم من حیوان المذبوح»
- کتاب دیات، همه مستندات بخش «من احکام القتل و الدیات»

منابع:

۱. مسالک، شهید ثانی
۲. شرح لمعه، شهید ثانی
۳. شرایع الاسلام، محقق حلی
۴. فقه الامام الصادق، محمد جواد مغنیه.

تفسیر قرآن ۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد.

هدف: آشنایی بیشتر طلاب با مباحث عقیدتی و اخلاقی قرآن و نشر فرهنگ و اصول تربیتی قرآن

سرفصل‌ها:

۱. سوره تحریم

- اصلی‌ترین شرط عهد و قسم
- بیان رنجی از رنج‌های خانوادگی پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم -
- انسان، مربی خویش و خانواده
- دشمن‌شناسی
- معرفی دو الگوی زن برای کفار و دو الگوی زن برای مؤمنان

۲. سوره ممتحنه

- شرط اساسی در انتخاب دوست (آیات ۳، ۹ و ۱۳)
- اسوه بودن حضرت ابراهیم - علیه السلام - و یارانش
- ذکر بعضی از تعهدات در صلح حدیبیه (آیات ۱۰ و ۱۱)
- زنانی که ازدواج با آنها مجاز است
- حکم بیعت زنان مؤمن با رسول خدا - صلی الله علیه و آله و سلم -

منابع:

تفسیر المیزان (عربی)

تفسیر مجمع البیان (عربی)

تفسیر البرهان

تفسیر نورالثقلین

تفسیر قرآن ۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی بیشتر طلاب با مباحث عقیدتی و اخلاقی قرآن و نشر فرهنگ و اصول تربیتی قرآن

سرفصل‌ها

سوره لقمان:

۱. رابطه هدایت و رحمت در قرآن
۲. راه‌های ارتباط انسان با خالق و خلق
۳. تأثیر غنا در سرنوشت انسان‌ها (فلسفه تحریم غنا)
۴. نتیجه بی‌اعتنایی به آیات خداوند
۵. عاقبت مؤمنان در قیامت
۶. خداشناسی از طریق تدبّر در خلقت آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها و موجودات
۷. جایگاه و مقام پدر و مادر، به خصوص مادر
۸. تربیت توحیدی فرزندان
۹. وظایف فرزندان در مقابل اوامر و نواهی پدر و مادر
۱۰. تبیین ویژگی و شخصیت حضرت لقمان
۱۱. وصایای لقمان به فرزندش و مؤدب کردن او به آداب اخلاقی

منابع:

تفسیر المیزان (عربی)

تفسیر مجمع البیان (عربی)

تفسیر البرهان

تفسیر نورالثقلین

تجزیه و ترکیب

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد.

هدف: تقویت توان تشخیص و به‌کارگیری قواعد صرف و نحو

سرفصل‌ها:

- اهمیت تجزیه و ترکیب و نقش آنها در ترجمه و تفسیر قرآن کریم
- مفهوم شناسی تجزیه و بیان عناصر مؤثر در تجزیه فعل ، اسم معرب ، اسم مبنی
- مفهوم شناسی ترکیب و بیان عناصر مؤثر در ترکیب کلمه و جمله
- اقسام ترکیب (موضوعی و غیر موضوعی ، جدولی و غیر جدولی (تشریحی) ، یک وجهی و چند وجهی)

متن درسی:

متن از قرآن کریم یا نهج‌البلاغه با عبارتهای مشکل، انتخاب می‌شود.

منابع :

- ۱- الجدول فی اعراب القرآن، محمود صافی
- ۲- اعراب القرآن الکریم و بیانه، محی الدین درویش
- ۳- اعراب القرآن المنسوب الی الزجاج، تحقیق : ابراهیم ابیاری
- ۴- تفسیر کشاف، محمود زمخشری

عقاید خاصه شیعه ۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد.

هدف: تبیین استدلالی عقائد خاص شیعه در حوزه های خداشناسی ، نبوت، معاد و برخی از فروع فقهی

سرفصل ها:

کلیات (شیعه شناسی (مفهوم لغوی و اصطلاحی)

۱. خداشناسی

- معنا شناسی توحید و شرک
- مراتب توحید و شرک
- ملاک توحید و شرک
- مصادیق و فروع مسئله توحید و شرک (توسل، شفاعت، تبرک، زیارت قبور، بناء برقبور، نماز و دعا در کنار قبور، سوگند به غیر خدا، برگزاری میلاد و وفیات اولیاء الله)
- حقیقت سنت
- حقیقت بدعت
- ملاک بدعت
- اقسام بدعت
- ایمان و کفر(بررسی مسئله تکفیر و رویکرد اسلام در قبال آن)
- تنزیه صفات و نفی تجسیم و تفویض
- امر بین الامرین و نفی جبر و تفویض
- بداء

۲. نبوت

- ایمان آباء و اجداد پیامبر اکرم صلی الله علیه واله و امیر المومنین علیه السلام
- قرآن (اعجاز و تحریف ناپذیری آن)

۳. معاد

- حیات برزخی

۴. برخی از فروع فقهی مورد اختلاف

- اذان (شهادت به ولایت ، بررسی عبارت حی علی خیر العمل و الصلاه خیر من النوم)
- وضو
- خمس

- سجده بر مهر
 - تقيه
 - جمع بين دو نماز
 - لعن (فلسفه ، ادله و تفاوت آن با سبّ)
 - نذر و قربانی
- خاتمه: تاريخ پيدايش شيعه و نقد آراء مخالف

منابع:

۱. اضواء على عقائد الشيعة و تاريخهم، جعفر سبحانی
۲. شرح عقائد الاماميه، علامه محمد جميل حمّود
۳. نفحات الازهار (خلاصه عبقات الانوار)، سيد على حسيني ميلاني
۴. آيين وهايت، جعفر سبحانی
۵. المراجعات، الامام عبدالحسين شرف الدين
۶. دور اهل البيت، شهيد سيدمحمدباقر حكيم
۷. في رحاب اهل البيت، على اسلامي
۸. النص و الاجتهاد، الامام عبدالحسين شرف الدين

عقاید خاصه شیعه ۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد.

هدف: تبیین استدلالی عقائد خاص شیعه در حوزه امامت

سرفصل ها:

امامت

حقیقت امامت

ضرورت و اهداف امامت

صفات امام ^{علیه السلام} (عصمت، افضلیت، علم غیب، ولایت تکوینی)

راه تعیین و شناخت امام ^{علیه السلام}

اهل بیت ^{علیهم السلام}

مقام و جایگاه اهل بیت ^{علیهم السلام}

وجوب محبت و مودت نسبت به اهل بیت ^{علیهم السلام}

مصادیق اهل البیت ^{علیهم السلام}

حضرت زهرا ^{سلام الله علیها} (منزلت، عصمت، مصحف فاطمه و...)

امام مهدی ^{علیه السلام} (تولد و نسب، طول عمر، غیبت)

رجعت

حقیقت رجعت

امکان و وقوع رجعت

رجعت و تناسخ

زمان رجعت (رجعت صغری و کبری)

رجعت کنندگان

عدالت صحابه

حکم مخالفین

غلو

منبع اصلی

شيعه شناسى و پاسخ به شبهات-رضوانى

منابع فرعى:

اضواء على عقائد الشيعة و تاريخهم، جعفر سبحانى

شرح عقائد الاماميه، علامه محمد جميل حمّود

نفحات الازهار (خلاصه عبقات الانوار)، سيد على حسينى ميلانى

آيين وهايت، جعفر سبحانى

المراجعات، الامام عبدالحسين شرف الدين

دور اهل البيت، شهيد سيدمحمدباقر حكيم

فى رحاب اهل البيت، على اسلامى

النص و الاجتهاد، الامام عبدالحسين شرف الدين

کلام اسلامی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث خدا شناسی (ذات، صفات ذاتیه و فعلیه، مراتب فعل الهی)

سرفصل‌ها

۱. کلیات

* ضرورت خداشناسی

* امکان شناخت خدا

* راه‌های شناخت خدا

* قلمرو شناخت خدا

۲. براهین اثبات وجود خدا

* برهان فطرت

* برهان نظم

* برهان حدوث

* برهان امکان و وجوب

۳. توحید

* حقیقت توحید

* اقسام و ادله توحید

- توحید نظری (توحید ذاتی/احدیت و واحدیت)، توحید صفاتی (حقیقت توحید صفاتی، دیدگاه‌ها در مورد رابطه ذات و صفات)، توحید افعالی (حقیقت توحید افعالی، مظاهر توحید افعالی: توحید در خالقیت، ربوبیت، مالکیت، حاکمیت، ...)

- توحید عملی (حقیقت توحید عملی، مظاهر توحید عملی: توحید در عبادت، اطاعت، استعانت و ...)

۴. صفات الهی

* تقسیمات صفات الهی (صفات ثبوتی و سلبی، صفات ذاتی و فعلی، صفات خبری)

* علم الهی (حقیقت و اقسام علم/حضور و حصولی)، ویژگی‌های علم الهی (حضور، نامحدود)، مراتب علم الهی (علم به ذات، علم به غیر، علم الهی و اختیار انسان)

* قدرت الهی (معنای قدرت، ویژگی‌های قدرت الهی، تعلق قدرت الهی به امور محال و قبیح)

* حیات الهی (معنای حیات الهی، ابدیت و ازلیت الهی)

* صفات سلبی (نفی جسمیت، نفی جهت و مکان، نفی حلول و اتحاد، نفی رؤیت)

* صفات خبری (تجسیم، تشبیه، تفویض، تأویل)

۵. افعال الهی

* حسن و قبح افعال (معانی حسن و قبح، حسن قبح عقلی یا شرعی)

* حکمت و غایتمندی افعال الهی (معانی حکمت و غایتمندی افعال الهی، دیدگاه مذاهب اسلامی، حکمت الهی و

شروع)

* عدل الهی (معانی عدل، رابطه عدل و حکمت، مظاهر عدل الهی (تکوینی، تشریحی، جزایی)، عدل الهی و تفاوت

ها، عدل الهی و مجازات ها

* قضا و قدر (معانی قضا و قدر، اقسام قضا و قدر (علمی، عینی)، سرنوشت و اختیار)

* جبر و اختیار (جبر، تفویض، امر بین الامرین)

منابع:

۱. کشف المراد - علامه حسن بن یوسف مطهر حلی
۲. شرح تجرید العقائد - علاء الدین قوشچی
۳. الالهیات علی هدی الكتاب و السنه و العقل - آیت الله جعفر سبحانی
۴. خدا شناسی در قرآن - آیت الله عبدالله جوادی آملی
۵. خدا شناسی - آیت الله محمد تقی مصباح یزدی
۶. التوحید - شیخ صدوق
۷. عدل الهی - شهید مرتضی مطهری
۸. انسان و سرنوشت - شهید مرتضی مطهری
۹. جبر و اختیار - آیت الله جعفر سبحانی
۱۰. تبیین براهین اثبات خدا - آیت الله عبدالله جوادی آملی
۱۱. حق الیقین فی معرفه اصول الدین - علامه سید عبدالله شبّر

کلام اسلامی ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز: کلام اسلامی ۱

هدف: شناخت مباحث مهم نبوت (ضرورت، ویژگی ها، وظایف و اختیارات، نبوت و خاتمیت پیامبر اسلام)

سرفصل ها

۱. حقیقت، ضرورت و فلسفه نبوت

* حقیقت نبوت (معنای نبی، تفاوت نبی و رسول)

* ضرورت نبوت (نیاز جامعه به قانون، نیاز بشر به معارف و حیانی)

* فلسفه نبوت (دعوت به یکتا پرستی و مبارزه با شرک، برپایی قسط و عدل، داوری در اختلافات، تعلیم و تربیت، اتمام حجت بر بشر)

۲. راه های شناخت پیامبران

* اعجاز (حقیقت و ویژگی های معجزه، فاعل معجزه، دلالت معجزه، معجزه و قانون علیت، کرامت و ارهاص)

* گواهی پیامبری دیگر

* گواهی قرائن و شواهد (ویژگی های اخلاقی و نفسانی، محیط، پیروان، تعلیم، راه کارها، ...)

۳. امتیازان پیامبران

* وحی (حقیقت وحی، امکان وحی، ویژگی های وحی نبوی، و ...)

* عصمت (حقیقت عصمت، مراتب و ضرورت عصمت، شبهات عصمت)

* علم لدنی (منابع علم، گستره علم)

۴. اثبات نبوت پیامبر اسلام

* معجزات (قرآن کریم، معجزات دیگر)

* گواهی پیامبران پیشین

* گواهی قرائن و شواهد (ویژگی های اخلاقی و نفسانی، محیط، پیروان، تعلیم، راه کارها، ...)

۵. ویژگی های دین اسلام

* خاتمیت

* جهانی بودن

* جاودانه بودن

۶ امامت

- * حقیقت امامت (امامت، ولایت، خلافت)
- * ضرورت و فلسفه امامت
- * ویژگی های امام (عصمت، علم، افضلیت)
- * راه تعیین و شناخت امام (نصب و نص، بیعت و انتخاب)
- ۷. امامت امام علی(ع)
- * براهین امامت امام علی (برهان عصمت، برهان معجزه)
- * نصوص امامت امام علی (آیه ولایت، آیه تبلیغ، حدیث غدیر)

منابع:

۱. کشف المراد، علامه حسن بن یوسف مطهر حلی
۲. شرح تجرید العقائد، علاء الدین قوشجی
۳. الالهیات علی هدی الكتاب و السنه و العقل، آیت الله جعفر سبحانی
۴. خدا شناسی در قرآن، آیت الله عبدالله جوادی آملی
۵. خدا شناسی، آیت الله محمد تقی مصباح یزدی
۶. السیره النبویه، ابن کثیر الدمشقی
۷. الاتقان فی علوم القرآن، جلال الدین سیوطی
۸. اسلام و مقتضیات زمان، شهید مرتضی مطهری
۹. وحی و نبوت، شهید مرتضی مطهری
۱۰. وحی شناسی، استاد علی ربانی گلپایگانی
۱۱. آیین خاتم، محمد حسن قردردان قراملکی
۱۲. اثبات الوصیه، علی بن الحسین المسعودی
۱۳. الالفین، علامه حسن بن یوسف مطهر حلی
۱۴. الغدیر، علامه عبد الحسین امینی
۱۵. امامت در بینش اسلامی، استاد علی ربانی گلپایگانی
۱۶. براهین و نصوص امامت، استاد علی ربانی گلپایگانی
۱۷. منتخب الأثر فی الإمام الثانی عشر، آیت الله لطف الله صافی گلپایگانی

کلام اسلامی ۳

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز: کلام اسلامی ۲ و ۱

هدف: شناخت استدلالی مباحث معاد (حقیقت مرگ، عالم برزخ، قیامت و ویژگی های آن)

سرفصل ها

۱. کلیات

* حقیقت معاد

* اهمیت معاد شناسی

* آثار اعتقاد به معاد

۲. امکان و اثبات معاد

* امکان معاد (قدرت و علم بیکران خداوند، آفرینش انسان نخستین، معاد در طبیعت، نمونه های تاریخی معاد)

* دلایل اثبات معاد (حکمت الهی، عدل الهی، حب به بقا)

* علل انکار معاد (جهالت، غفلت از قدرت الهی، گریز از مسؤولیت)

۳. مرگ

* ماهیت و اقسام مرگ (مرگ اخترامی، مرگ طبیعی)

* حتمیت مرگ

* علل ترس از مرگ (محبت و دلبستگی به دنیا، نابودب پنداشتن مرگ، ترس از اعمال)

* احتضار و سکرات مرگ

۴. قبر و عالم برزخ

* برزخ (ماهیت، محل و مدت برزخ)

* قبر (اولین منزل برزخ، سوال و جواب قبر، فشار و عذاب قبر، حیات برزخی، بهشت و دوزخ برزخی)

۵. معاد جسمانی و روحانی

* دیدگاه ها (معاد جسمانی، معاد روحانی، معاد جسمانی و روحانی)

* ادله معاد جسمانی و روحانی

* شبهات معاد جسمانی (امتناع اعاده معدوم، شبهه آکل و مأکول)

۶. قیامت

* نام ها و نشانه های قیامت

* مواقف و مراحل قیامت

* حساب رسی و شاهدان اعمال

* میزان و صراط

۷. بهشت و جهنم

* بهشت (نام ها، درجات، باب ها و نعمت های بهشتی)

* جهنم (نام ها، درکات، باب ها و عذاب های جهنمی)

منابع:

۱. کشف المراد - علامه حسن بن یوسف مطهر حلی
۲. الشواهد الربوبیه - صدرالدین شیرازی (ملا صدرا)
۳. گوهر مراد - عبد الرزاق لاهیجی
۴. الالهیات علی هدی الکتاب و السنه و العقل - آیت الله جعفر سبحانی
۵. معاد در قرآن - آیت الله عبدالله جوادی آملی
۶. معاد شناسی - آیت الله محمد تقی مصباح یزدی
۷. معاد شناسی - علامه سید محمد حسین تهرانی
۸. المبدأ و المعاد - صدرالدین شیرازی (ملا صدرا)
۹. معاد - شهید مرتضی مطهری
۱۰. معاد شناسی - آیت الله جعفر سبحانی، (ترجمه: علی شیروانی)
۱۱. معاد و جهان پس از مرگ - آیت الله ناصر مکارم شیرازی
۱۲. عقاید استدلالی - استاد علی ربانی گلپایگانی

شبهات کلامی ۱

تعداد واحد: ۱

نوع درس: نظری

پیش نیاز: کلام اسلامی ۱

هدف: بررسی و پاسخ شبهات اعتقادی مهم، رایج و مورد ابتلا در حج و عمره به منظور تبیین عقاید شیعه و دفاع از آن با توجه به شبهات وهابیت

سرفصل ها

- توحید بستر وحدت
- رابطه علیت با توحید افعالی
- رابطه اختیار با توحید افعالی
- رابطه توسل و شفاعت با توحید ربوبی و عبادی
- رابطه امر به سجده آدم با توحید عبادی
- بررسی اسناد نسیان به خداوند در آیات (مانند آیات توبه ۶۷ و اعراف ۵۱ و جاثیه ۳۴)
- بررسی امکان رؤیت خداوند در قیامت با تکیه بر آیات
- بررسی رابطه صفات رحمت و عذاب
- بررسی رابطه هدایت و ضلالت دو صفت هادی و مضل نسبت به خداوند
- رابطه علم پیشین الهی با اختیار انسان
- رابطه علم الهی با نسخ آیات
- رابطه علم الهی با بداء
- رابطه علم الهی با آزمایش انسان
- رابطه قدرت مطلقه خداوند با شرور موجود
- رابطه عدل مطلقه خداوند با شرور موجود
- رابطه نظام احسن خداوند با شرور موجود
- فلسفه خلق انسان با غرایز متمایل به گناه و اعمال غیراخلاقی
- رابطه قدرت و عدل الهی با خلقت موجودات ناقص الخلقه

منابع:

۱. توحید در قرآن، آیت الله جوادی

۲. معارف قرآن، آیت الله مصباح یزدی
۳. توحید و شرک در نگاه وهابیت، دکتر احمد عابدی
۴. خداشناسی، رضا روزبه
۵. توحید، شهید مطهری
۶. منشور جاوید، آیت الله سبحانی
۷. عدل الهی، شهید مطهری
۸. الله شناسی، علامه تهرانی
۹. خداشناسی، دفتر اول، محمد حسن قدر دان قراملکی
۱۰. عدل الهی، دفتر ششم، محمد حسن قدر دان قراملکی
۱۱. شفاعت و زیارت، آیت الله سبحانی
۱۲. فطرت، شهید مطهری
۱۳. راهنمای حقیقت: پرسش و پاسخ پیرامون عقاید شیعه، آیت الله سبحانی
۱۴. راز خلقت و بقاء، محمد حسن قدر دان قراملکی
۱۵. خدا در حکمت و شریعت، محمد حسن قدر دان قراملکی

شبهات کلامی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز: کلام اسلامی ۱ و ۲

هدف: بررسی و پاسخ شبهات اعتقادی مهم، رایج و مورد ابتلا در حج و عمره به منظور تبیین عقاید شیعه و دفاع از عقاید شیعه در موضوع نبوت و امامت

سرفصل ها

شبهات مربوط به نبوت عامه و خاصه

۱. انکار علم غیب پیامبر (ص) با استناد به قرآن
۲. انکار معجزات پیامبر (ص)
۳. نسبت ذنب و غفران به پیامبر (ص) (شبهه عدم عصمت)
۴. وقوع سهو و نسیان از پیامبر (ص) (سهوالنبی)
۵. اختصاص دعوت نخستین پیامبر (ص) به عرب زبانان
۶. ادعای اقتباس اسلام از ادیان و فرهنگ‌های مختلف جهان
۷. انکار نقش پیامبر در وحی
۸. شأن نبوت و پیامبر ابلاغ وحی و هدایت نه حکومت
۹. دوره کودکی پیامبر (ص)، دوره محرومیت، رنج و اضطراب روحی
۱۰. اخلاق جنسی و تعدد همسر
۱۱. ترویج اسلام با خشونت

شبهات مربوط به مباحث امامت

۱. نظریه وجوب امامت تعیین تکلیف بر خداوند
۲. امامت در کودکی
۳. شبهه ناسازگاری امامت با اصل خاتمیت
۴. غیبت امام ناسازگاری با فلسفه ضرورت امامت
۵. الهام و ولایت باطنی امام ناسازگار با خاتمیت
۶. ولایت تشریحی امام ناسازگار با کمال و خاتمیت دین
۷. عدم ذکر نام علی (ع) در قرآن
۸. پذیرش بیعت ابوبکر توسط حضرت علی (ع)
۹. شرکت در شورای تعیین خلیفه سوم

۱۰. نام گذاری حضرت سه فرزندشان را به نام های خلفاء
۱۱. رابطه فامیلی با خلیفه دوّم
۱۲. اقتدا به نماز خلفا
۱۳. ستایش و تمجید از خلفا
۱۴. علم غیب امامان مجعول متکلمان
۱۵. نفی علم غیب در بعضی روایات
۱۶. ناسازگاری علم غیب با بعضی اعمال ائمه
۱۷. تعارض عصمت امامان با روایات و ادعیه
۱۸. انکار ولایت تکوینی امامان

منابع:

۱. عالم غیب و عالم شهود، آیت الله جوادی آملی
۲. آگاهی سوم یا علم غیب، آقای جعفر سبحانی
۳. علم غیب پیامبر ، آقای جعفر سبحانی
۴. آموزش عقاید آقای مصباح
۵. تفسیر المیزان (ذیل سوره فتح)، علامه طباطبایی
۶. تنزیه الانبیاء، آیت الله معرفت
۷. تبیین مبانی انسان شناختی « اخلاق جنسی» از نگاه اسلام، علامه جعفری
۸. مقام زن (خلاصه آثار شهید مطهری)، مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق (ع)
۹. تعدد زوجات و مقام زن در اسلام، علامه طباطبایی
۱۰. نظام حقوق زن در اسلام، شهید مطهری
۱۱. امامت در بینش اسلامی، آقای علی ربانی گلپایگانی
۱۲. ولاء ها و ولایت ها، آقای شهید مطهری
۱۳. شیعه شناسی، آقای اصغر رضوانی
۱۴. ولایت و امامت، دکتر محمد اسعدی
۱۵. خاتمیت، محمد حسن قراملکی
۱۶. خاتمیت، شهید مطهری
۱۷. درباره پیامبر اعظم (ص)، محمد حسن قدردان ملکی (پاسخ به شبهات کلاسی دفتر سوم)
۱۸. محمد حسن قدردان قرا ملکی (پاسخ به شبهات کلامی، دفتر چهارم: امامت)

شبهات کلامی ۳

تعداد واحد: ۱

نوع درس: نظری

پیش نیاز: کلام اسلامی ۳

هدف: بررسی و پاسخ به شبهات اعتقادی مهم، رایج و مورد ابتلا در حج و عمره، به منظور تبیین و دفاع از عقائد شیعه با توجه به شبهات مهدویت

سرفصل ها

فصل اول: شبهات منکران معاد

- توجیه معاد با تناسخ
- وقوع تناسخ در عصر پیامبران (مسخ)
- بازگشت ائمه به دنیا (رجعت ۱)
- زنده شدن بعضی از مردگان در عصر پیامبر (رجعت ۲)
- معاد جسمانی موهم تناسخ
- حشر انسان ها به صورت حیوانات در قیامت
- تغییر و تبدل بدن های دوزخیان

فصل دوم: شبهات مرگ و برزخ

- چگونگی احتضار و جان کندن
- چگونگی قبض ارواح متعدد در زمان واحد توسط عزرائیل
- چگونگی حضور پیامبران و امامان در کنار صدها محتضر
- فلسفه تشییع جنازه، تلقین میّت و زیارت اهل قبور
- سؤال قبر (نکیر و منکر)
- قبر و عذاب آن
- تکامل برزخی
- چگونگی آگاهی برزخیان از اهل دنیا
- احضار ارواح

فصل سوم: شبهات مربوط به قیامت و حشر

- حشر و تعمیم آن به دیگر موجودات
- فلسفه حشر گناهکاران به صورت های مختلف

- نامه اعمال
- احباط و تکفیر (توضیح: چگونه اعمال نیکو و حسنه یک فرد به صرف انجام یک گناه موجب تباهی اعمال خیر انسان و در نتیجه عذاب سرمدی می‌شود)
- چگونگی گواهی و تکلم اعضای بدن

فصل چهارم: بهشت و جهنم

- مکان بهشت و جهنم
- فلسفه خلقت پیشین بهشت و جهنم
- فلسفه جهنم و عذاب اخروی
- چگونگی عذاب آخرت (تجسم اعمال)
- عذاب کفار و پیروان ادیان دیگر
- عمل خیر کافر
- عذاب جاودانه کافر

منابع:

۱. معاد در قرآن، آیت الله جوادی آملی
۲. منشور جاوید، آیت الله سبحانی
۳. معادشناسی، علامه محمد حسین تهرانی
۴. گامی بسوی جهان ابدی، زین العابدین قربانی
۵. معاد، آیت الله مکارم شیرازی
۶. معاد، سید روح الله موسوی خمینی
۷. علم الیقین فی اصول الدین، ج ۲، آیت الله جوادی آملی
۸. تفسیر موضوعی قرآن، ج ۴، آیت الله جوادی آملی
۹. حیات پس از مرگ، سید محمد حسین طباطبایی
۱۰. انسان از آغاز تا انجام، سید محمد حسین طباطبایی
۱۱. الهیات ج ۴، آیت الله جعفر سبحانی
۱۲. پاسخ به شبهات کلامی، دفتر پنجم، معاد، محمد حسن قدردان قراملکی

جهان اسلام در عصر حاضر

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با وضعیت انسانی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جهان اسلام در عصر حاضر، همراه با شناخت مبانی فکری و نقش جریان‌ها و نحله‌های سیاسی و مذهبی موجود و مؤثر

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (ضرورت و شناخت و زمینه‌های پیدایش، فرهنگ نامه‌های جغرافیایی، سیر تطور و نقش جریان‌ها و نحله‌های سیاسی و مذهبی موجود و مؤثر در جهان اسلام)
۲. جریان نوگرایی دینی در جهان اسلام (مبانی فکری و اندیشه نوگرایی اسلامی در دوره معاصر در حوزه‌های سیاسی)
۳. شعوبی‌گرایی و ناسیونالیسم و مارکسیسم در جهان اسلام (زمینه‌ها، پیدایی، تطور و جغرافیای سیاسی)
۴. جنبش‌های اصول‌گرایی، اسلامی در دوره معاصر (انقلاب اسلامی و جنبش‌های آزادی‌بخش و اسلام‌گرا - مؤلفه‌ها و شاخص‌های جنبش‌های اصول‌گرای اسلامی)
۵. بنیادگرایی در جهان اسلام (بنیادهای فکری و اندیشه‌ای بنیادگرایی - بنیادگرایی اسلامی در جهان عرب - شرق آسیا و قفقاز - بنیادگرایی اسلامی و جهان عرب - سلفی‌ها و تکفیری‌ها - پیامدهای بنیادگرایی اسلامی در جهان اسلام و عرصه‌های بین‌المللی)
۶. جریان‌شناسی فکری در ایران (جریان عقلانیت اسلامی - جریان سنتی - جریان مکتب تفکیک - تجدد ستیزی - جریان سنت‌گرایی - جریان روشن‌فکری)
۷. مشخصات جغرافیایی، انسانی، اقتصادی و فرهنگی ممالک اسلامی
۸. جغرافیای سیاسی و ژئوپلتیکی کشورهای اسلامی (موقعیت ژئوپلتیکی - موقعیت نسبی - موقعیت ارتباطی و ترانزیتی - سیاست و حکومت - وضعیت نظامی - رابطه جهان اسلام و غرب)
۹. شیعه در جهان اسلام (کشورهایی که شیعه در آن در اکثریت است - کشورهای شیعه در آن در اقلیت است)
۱۰. سازمان ملی بین‌المللی جهان اسلام
۱۱. جهان اسلام و چالش‌های پیش‌رو (داخلی - خارجی)
۱۲. جنبش‌های انقلابی جهان اسلام
۱۳. انقلاب اسلامی ایران و جهان اسلام و احیای تمدن اسلامی

منابع:

آشنایی با کشورهای اسلامی، سازمان فرهنگ و ارتباطات

تجدید حیات سیاسی اسلام، مجید خدری

جغرافیای تاریخی و انسانی شیعیان، رسول جعفریان

جغرافیای سیاسی کشورهای اسلامی، ابوالفضل عزتی

بیداری اسلامی، سید محمد علیزاده موسوی

جریان شناسی ضد فرهنگ ها، خسروپناه

جامعه شناسی سیاسی جنبش های اسلامی، حمید احمدی

اندیشه سیاسی معاصر، حمید عنایت

تجربه اسلام سیاسی، محسن مدیر شانه‌چی

سیر تحول جنبش های اسلامی، حمید احمدی

احیاء فکر دینی در اسلام، محمد اقبال لاهوری

دانشنامه جهان اسلام، زیر نظر حداد عادل

عرفان اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز: آشنایی با ادیان

هدف: آشنایی با کلیات، اصول و مسائل عرفان اسلامی و مراحل سیر و سلوک آن، با توجه به کتاب «در جستجوی عرفان اسلامی» از آیت الله مصباح یزدی

سرفصل ها:

۱. کلیات (تعاریف، مفاهیم، ضرورت، منابع، تاریخچه عرفان اسلامی)
۲. مبانی عرفان (نظری - عملی)
۳. دین و عرفان (نقش دین در ارائه راه صحیح سیر و سلوک، عرفان در قرآن، روایات معصومین (ع))
۴. مکاتب عرفان اسلامی
۵. ویژگی های عرفان شیعی
۶. راه های سیر و سلوک عرفانی، معیار گزینش بهترین و مناسب ترین راه سیر و سلوک (مکاشفه های رحمانی و شیطانی)
۷. معیار تشخیص عرفان صحیح از عرفان های ناصحیح (پلورالیسم عرفانی)
۸. اهداف سیر و سلوک (معرفت حق، عشق به حق، قرب به حق، رجعت به حق)
۹. مقامات عارفان (توبه، ورع، زهد، فقر، صبر، توکل، رضا)
۱۰. انسان کامل
۱۱. حالات عارفان (قرب و محبت، خوف و رجا و شوق، انس و اطمینان، مشاهده، یقین)
۱۲. بررسی آثار عارفان بزرگ اسلامی (ابن عربی، نجم الدین رازی، عبدالرزاق کاشانی، سید حیدر آملی، شیخ محمود شبستری، مولوی، میرزا حسین قلی همدانی، سید احمد کربلایی، میرزا جواد آقا ملکی تبریزی، سید علی قاضی، آیت الله شاه آبادی، علامه طباطبائی، امام خمینی و ...)

منابع:

۱. در جستجوی عرفان اسلامی، مصباح یزدی
۲. تجلی و ظهور در عرفان نظری، سعید رحیمیان
۳. چهل حدیث، امام خمینی (ره)
۴. رساله سیر و سلوک، بحر العلوم

٥. عرفان اسلامى، علامه جعفرى
٦. شرح مقدمه قيصرى بر خصوص الحكم، جلال الدين آشتيانى
٧. گلشن راز، شيخ محمود شبستري
٨. تذكرة الاولياء، محمد بن ابراهيم عطار
٩. سرالصلوة، امام خمينى (ره)
١٠. شرح منازل السائرين، ملا عبدالرزاق كاشانى

حج در قرآن و سنت ۱

نوع درس: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: شناخت ابعاد، کارکردها و جایگاه حج و عمره در قرآن و سنت، ضمن طبقه‌بندی و شناخت تفسیر آیات مرتبط

سرفصل‌ها:

۱. بررسی آیات حج:

بقره ۱۲۵ - ۱۲۹

بقره ۱۵۸

بقره ۱۸۹

بقره ۱۹۶ - ۲۰۴

۲. گزیده روایات مربوط به حج و زیارت

منابع:

الف: منابع قرآنی

۱. تفسیر المیزان

۲. درسنامه آیات حج

۳. تفاسیر دیگر از جمله نور الثقلین، مجمع البیان، کشاف

ب: منابع روایی:

۴. وسائل الشیعه

۵. اصول کافی

۶. من لا یحضره الفقیه

حج در قرآن و سنت ۲

نوع درس: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: شناخت ابعاد، کارکردها و جایگاه حج و عمره در قرآن و سنت، ضمن طبقه‌بندی و شناخت تفسیر آیات مرتبط

سرفصل‌ها:

۱. بررسی آیات حج:
آل عمران ۹۶ - ۹۷
مائده ۱ - ۳
مائده ۹۴ - ۹۷
توبه ۱ - ۳
حج ۲۵ - ۳۷
۲. گزیده روایات مربوط به حج و زیارت

منابع:

۱. تفسیر المیزان
۲. درسنامه آیات حج
۳. تفاسیر دیگر از جمله نور الثقلین، مجمع البیان، کشاف
- منابع روایی:
۴. وسائل الشیعه
۵. اصول کافی
۶. من لا یحضره الفقیه

قرآن شناسی

نوع درس: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: بررسی و شناخت دیدگاه های مذاهب اسلامی در مورد جایگاه قرآن و مسائل مربوط به آن، با توجه به شبهاتی مانند: تحریف قرآن و عدم نیاز به اهل بیت ع در فهم قرآن

سرفصل ها:

۱. کلیات

- اهمیت شناخت قرآن از منظر درون دینی (عموم، عالمان دین) و برون دینی
- ابعاد شناخت قرآن
- تاریخچه و کتاب شناسی بحث قرآن شناسی
- ۲. اثبات الهی بودن مصدر قرآن (مفهوم اعجاز و وجوه آن، تحلیل محتوای قرآن)
- ۳. تحریف ناپذیری قرآن (اقسام تحریف، دلایل تحریف ناپذیری، پاسخ شبهات)
- ۴. اهداف و نقش های قرآن
- ۵. جامعیت قرآن (مبانی و ابعاد جامعیت و نتایج آن)
- ۶. روش های استفاده از قرآن (تعریف، مبانی، انواع و روش های تدبیر، تفسیر و ترجمه قرآن)
- ۷. محتوای کلی قرآن و روش های استخراج آن
- ۸. روش های بیانی و تبلیغی قرآن
- ۹. کاربردها و روش های استفاده از قرآن در تبلیغ

منابع:

۱. قرآن شناسی، ج ۱، آیت الله مصباح
۲. التمهید فی علوم القرآن، آیت الله معرفت
۳. قرآن در قرآن، آیت الله جوادی آملی
۴. البیان، آیت الله خوئی
۵. روش ها و گرایش های تفسیر (رضایی اصفهانی)
۶. مبانی تفسیر (محمود رجبی)
۷. تدبیر در قرآن (نقی پور فر)
۸. نقد شبهات پیرامون قرآن (آیت الله معرفت)

احکام و مناسک حج ۱

نوع درس: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت تفصیلی احکام بانوان طبق فتوای مراجع تقلید با تأکید بر آراء ۴ مرجع (آیات عظام: امام خمینی (ره)، مقام معظم رهبری، سیستانی، مکارم) به منظور راهنمایی حجاج در انجام اعمال شرعی حج و عمره

سرفصل ها:

۱. بحث حیض

- شرایط حیض
- صفات حیض
- ملاک روز و محاسبه آن
- اقسام زندهای حائض
- راههای استقرار عادت و عادت مرکبه و استقرار عادت با طهر یکسان
- خون دیدن بر خلاف عادت
- نقاء متخلل
- وظیفه فعلی زن در روزهای آخر عادت (استظهار)
- دو خون و پاکي وسط (تعارض دو خون) در اقسام زن های حائض
- تجاوز خون از ده روز در اقسام زن های حائض
- احکام حائض و ملاک وجوب نماز در ابتدا و انتهای وقت
- محرّمات حائض

۲. بحث استحاضه

- اقسام استحاضه
- وظایف مستحاضه برای نماز
- تغییر نوع استحاضه
- قطع خون استحاضه
- روزه مستحاضه
- انجام محرّمات حائض توسط مستحاضه

منابع:

توضیح المسائل مراجع

عروه با حاشیه مراجع

استفتائات مراجع

توجه: لازم به ذکر است علاوه بر چهار مرجع مذکور مواردی که یکی از مراجع با سایرین اختلاف نظراساسی دارد نظر آن مرجع نیز تبیین می‌شود.

احکام و مناسک حج ۲

نوع درس: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت تفصیلی احکام و مناسک حج و عمره، طبق فتوای مراجع تقلید به منظور راهنمایی حجاج در انجام اعمال شرعی حج و عمره

سرفصل‌ها:

ادله حرمت ترک عمدی حج

انواع حج

شرایط وجوب حج و انواع استطاعت

اعمال عمره تمتع و عمره مفرده

مواقیت پنجگانه و احرام حائض در میقات

واجبات احرام

محرمات احرام

طواف و نماز طواف

شک و ظن در اشواط طواف

سعی و احکام شک در سعی

حلق یا تقصیر

طواف نساء و نماز آن

موارد عدول از حج تمتع به افراد

منابع:

مناسک محشی مراجع

آموزش مناسک حج و عمره

درسنامه فقه و مناسک

احکام و مناسک حج ۳

نوع درس: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت تفصیلی احکام و مناسک حج و عمره، طبق فتوای مراجع تقلید به منظور راهنمایی حجاج در انجام اعمال شرعی حج و عمره

سرفصل ها:

وجوب وقوف در عرفات و زمان و مکان آن

ترک عمدی و سهوی وقوف در عرفات

وقوف در مشعر الحرام و زمان و مکان آن

رمی روز دهم و زمان آن

قربانی و احکام آن

حلق یا تقصیر و تأثیر آن در حلیت محرّمات

بیتوته در منی و زمان آن

رمی جمرات سه گانه و احکام نیابت در رمی

وجوب نفر و زمان آن

واجبات بعد از منی

شرایط نائب و منوب عنه

احکام محصور و مصدود

حج کودک (ممیز و غیر ممیز) و وظایف ولی

زمان و مکان احرام عمره تمتع

منابع:

مناسک محشی مراجع

آموزش مناسک حج و عمره

درسنامه فقه و مناسک

احکام تطبیقی

نوع درس: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: شناخت تطبیقی دیدگاه مذاهب اسلامی در باب احکام فقهی مورد نیاز در حج و عمره

سرفصل ها:

۱. آشنایی با مذاهب چهارگانه اهل سنت (شناخت ها و تفاوت ها، روش استنتاج و منابع فقهی)
 ۲. مقایسه اصول اساسی استنباط مذاهب اسلامی (قرآن، سنت، اجماع، قیاس، استحسان، عرف و عادت، استقراء و ...)
 ۳. طهارت، نجاسات، مطهرات، تطهیر مسجدالحرام.
 ۴. وضو (با تأکید بر شستن دست‌ها و مسح)
 ۵. نماز: نمازهای واجب و نافله، اوقات آنها، مقدمات نماز، اذان و اقامه، ارکان و واجبات نماز، مبطلات و مسائل شک و سهو، نماز جماعت و نماز مسافر، نماز استداره ای، خواندن سوره سجده دار در نمازهای واجب، عبور از مقابل نمازگزار.
 ۶. روزه و وقت افطار
 ۷. حج و عمره از دیدگاه مذاهب اسلامی
- الف: مناسک عمره: وجوب حج، شرایط و اقسام آن، میقات، واجبات احرام و محرّمات آن، طواف و نماز طواف، سعی و تقصیر
- ب: مناسک حج: احرام حج، وقوف در عرفات و مشعرالحرام، اعمال منا، اعمال مکه، بیتوته در منا و رمی جمرات
- ج: زیارت مدینه منوره

منابع:

۱. الفقه علی المذاهب الخمسه، آقای محمد جواد مغنیه
۲. بدایه المجتهد، ابن رشد
۳. مناسک محشی
۴. الفقه الاسلامی و أدلته، وهبه الزحیلی
۵. فقه مقارن (فقه تطبیقی): علی اصغر رضوانی
۶. درآمدی بر فقه مقارن: مصطفی جعفر پیشه فرد
۷. الفقه المقارن (العبادات والاحوال الشخصیه): سید کاظم مصطفوی
۸. الفقه علی المذاهب الاربعه: جزیری

انسان شناسی در قرآن

نوع درس: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: شناخت ابعاد و قوای وجودی انسان از دیدگاه قرآن

سرفصل ها:

کلیات

رویکردهای مختلف در انسان شناسی

پیدایش و ماهیت انسان

ابعاد وجودی انسان

اراده و اختیار

فطرت، انگیزه‌های متعالی انسان

سعادت و رستگاری (کمال)

انسان کامل

خلافت الهی و کرامت انسان

شناخت و آگاهی انسان (حضور و حصولی - جسمی و خیالی و عقلی - بدیهی و غیربدیهی عادی و غیر عادی (وحی و

مکشفات) - نظری و عملی)

منابع:

۱. المیزان فی التفسیر القرآن (علامه طباطبایی)
۲. انسان از آغاز تا انجام (علامه طباطبایی)
۳. تفسیر موضوعی قرآن ج ۱۲، ۱۴، ۱۵ (جوادی آملی)
۴. انسان شناسی (محمود رجبی)
۵. حیات معقول (محمد تقی جعفری)
۶. مبانی انسان شناسی در اسلام (عبدالله نصری)
۷. معارف قرآن، انسان شناسی (محمد تقی مصباح یزدی)
۸. انسان از دیدگاه اسلام (احمد واعظی)
۹. کمال انسان و انسان کامل (استاد علی مؤمنی)

روش تحقیق

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با روش‌های پژوهش و کیفیت بهره‌برداری از منابع در رشته تبلیغ

سرفصل‌ها:

- کلیات: مفهوم شناسی، ویژگی‌ها، اهداف و فوائد تحقیق عملی
 - انواع تحقیق: تحقیق موضوعی، تحقیق میان رشته‌ای، تحقیق‌های تطبیقی و ...
 - مراحل تحقیق (مسئله یابی، پیشینه تحقیق، منبع یابی، طرح نویسی؛ گردآوری، تحلیل و پردازش اطلاعات؛ تدوین)
۱. مهارت‌های تحقیق

الف: مهارت‌های مسئله‌یابی

- چستی مسئله
- ویژگی‌های مسئله پژوهشی
- راه‌های دست‌یابی به مسئله
- تجزیه مسئله
- گونه‌شناسی نوع مسئله

ب: مهارت منبع شناسی

- آشنایی با منابع غیرالکترونیکی
- آشنایی با منابع الکترونیک
- ارزشیابی منابع و ارزش گذاری آن‌ها
- روش‌های مطالعه منابع
- عنوان‌یابی و شرایط آن

ج: مهارت طرح‌نویسی

- تعریف و اجزای طرح
- تبیین مسئله
- پیشینه مسئله
- اهمیت و ضرورت
- اهداف مسئله

- فرضیه سازی
- سازماندهی

د: مهارت گردآوری اطلاعات

- یادداشت برداری دستی و نرم افزاری (فیش نویسی)
- فهم دقیق محتوای اطلاعات
- ارتباط دقیق میان محتوای اطلاعات و موضوع تحقیق
- مهارت انعکاس محتوای اطلاعات
- اصول فیش نگاری
- نحوه دسته بندی فیش ها

ه: مهارت پردازش اطلاعات

- تجزیه محتوای فیش ها (شناخت عناصر اصلی)
- مقایسه محتوای فیش ها (توجه به تفاوت ها و تشابه ها)
- آوردن استدلال و شواهد برای محتوای فیش ها

- فهم دقیق محتوای اطلاعات
- ارتباط دقیق میان محتوای اطلاعات و موضوع تحقیق
- مهارت انعکاس محتوای اطلاعات
- اصول فیش نگاری
- نحوه دسته بندی فیش ها

۲- مهارت پردازش اطلاعات

- تجزیه محتوای فیش ها (شناخت عناصر اصلی)
- مقایسه محتوای فیش ها (توجه به تفاوت ها و تشابه ها)
- آوردن استدلال و شواهد برای محتوای فیش ها

منابع:

۱. اصول و فنون پژوهش در گستره دین پژوهی، قراملکی
۲. روش تحقیق، رضا استادی
۳. روش تحقیق کتابخانه ای با تأکید بر علوم اسلامی، نکونام
۴. مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، حافظ نیا

۵. روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی، خاکی
۶. روش تحقیق عمومی، احمد پاکتچی
۷. روش های مطالعه و تحقیق با تأکید بر کتابخانه، کرمی
۸. روش های تحقیق و چگونگی آن در علوم انسانی، نادری و سیف نراقی
۹. روش تهیه پژوهش نامه، سیف

کارورزی تحقیق

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: کسب توان لازم در بکارگیری قواعد پژوهشی جهت تدوین گزارش تحقیق

سرفصل‌ها:

- آشنایی با ویژگی‌های انواع گزارش تحقیق (کتاب، مقاله، پایان نامه)

۱. ساختار پایان نامه
۲. ساختار مقاله
۳. تفاوت مقاله و پایان نامه
۴. ساختار کتاب
۵. روش تبدیل پایان نامه به کتاب

- این واحد به صورت کارگاهی برگزار می‌شود و در طی آن دانش‌پژوه عملاً با نحوه تهیه ساختار انواع گزارش تحقیق آشنا می‌شود و مؤظف است تا پایان‌ترم با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی در یکی از موضوعات مرتبط با رشته تبلیغ یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه‌ای زیر نظر استاد تدوین کند و تحقیق مزبور از جهت ساختار مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت و امتیاز اخذ شده به عنوان نمره این درس برای دانش‌پژوه منظور خواهد شد.

فرق و مذاهب اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت آموزه‌ها، روش‌ها و کتب اصلی فرقه‌های مهم کلامی و فقهی تشیع و تسنن، مانند: امامیه، معتزله، اشاعره، اسماعیلیه، زیدیه، اباضیه، شافعی، حنفی، مالکی و حنبلی

سرفصل‌ها:

- کلیات (تعریف - مفاهیم - ضرورت - منابع)
- تاریخ شکل‌گیری فرقه‌ها در جوامع اسلامی
- زمینه‌ها و عوامل مؤثر در شکل‌گیری فرقه
- فرقه‌های مهم شیعه
 - شیعه در لغت و اصطلاح
 - نظریات در باب پیدایش شیعه و نقد آن
 - نظریه حق در باب پیدایش تشیع
 - انشعابات در مذهب شیعه و ملاک آن
- مهم‌ترین فرق شیعی در عصر غیبت (اسماعیلیه، زیدیه، پیرخان، حروفیه)
- فرقه‌های مهم اهل سنت
 - واژه سنت در لغت و اصطلاح
 - کاربردهای اصطلاح اهل سنت
 - تاریخ پیدایش اهل سنت
 - فرقه‌های قبل از شکل‌گیری اهل سنت
 - مذاهب کلامی و فقهی اهل سنت
- مذاهب فقهی اهل سنت (حنبلی، مالکی، شافعی، حنفی)
- اهل حدیث
- معتزله و اشاعره
- نومعتزله
- ماتریدیه، ظاهریه، کرامیه، قادیانیه
- سلفیه و فرقه‌های منتسب به آن
- وضعیت کنونی فرقه‌ها در جهان اسلام
- آثار و پیامدهای فرقه‌سازی در جهان اسلام

- عوامل مؤثر بر پیشگیری و کنترل فرقه‌سازی - وظیفه مبلغان در برخورد با فرق مختلف

منابع:

۱. آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی، برنجکار
۲. فرق و مذاهب کلامی، علی ربانی گلپایگانی
۳. تاریخ فقه و فقها، ابوالقاسم گرجی
۴. تاریخ اندیشه‌های کلامی در اسلام، ترجمه حسین صابری
۵. الملل و النحل، جعفر سبحانی
۶. تاریخ شیعه و فرقه‌های اسلام تا قرن چهارم، مشکور
۷. الفرق بین الفرق، بغدادی
۸. آیین وهابیت، سبحانی
۹. فرق اسلامی، مشکوة

منابع فریقین

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با منابع مهم و کتاب های مرجع فریقین در حوزه های اعتقادی، تفسیری، حدیثی، تاریخ، ادعیه و حج و زیارت

سرفصل ها:

- کلیات (ضرورت بحث، مفهوم شناسی)
- منابع روایی و حدیثی
 - اهل سنت (صحاح سته، سایر کتب حدیثی)
 - شیعه (کتب اربعه، سایر کتب حدیثی)
- منابع تفسیری و علوم قرآنی
 - اهل سنت: متقدمین، متأخرین
 - شیعه: متقدمین، متأخرین
- منابع تاریخی (اهل سنت، شیعه)
- منابع فقهی (شیعه امامیه، زیدیه، اسماعیلیه، احناف، مالکیه، شوافع، حنابله، سلفیه)
- منابع کلامی (شیعه، اشاعره، ماتریدیه، معتزله، نو معتزله، سلفیه)
- منابع رجالی (شیعه، اهل سنت)
- منابع مصطلح الحدیث (شیعه، اهل سنت)
- منابع ادعیه و زیارات (شیعه، اهل سنت)
- منابع اخلاقی

منابع:

۱. فرق و مذاهب کلامی، علی ربانی گلپایگانی
۲. منابع تفسیری فریقین، عبدالکریم بهجت پور
۳. المدخل الی دراسة المذاهب الفقهیه، علی جمعه محمد
۴. شناخت منابع فرهنگ و تمدن اسلامی، مجتهدی
۵. سایت المصادر الاسلامیه: <http://www.ar.islamic-sources.com>

وهابیت

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با تاریخ، جریان شناسی، سازمان و تشکیلات وهابیت و نقد آموزه‌ها و عقائد آن

سرفصل‌ها:

مفهوم شناسی سلفی گری و وهابیت

- رابطه سلفیت با وهابیت

شخصیت شناسی

- اصحاب اثر و اصحاب حدیث

- ابن تیمیه

- محمد بن عبدالوهاب

- شخصیت‌های معاصر

آشنایی با تاریخ و کارنامه وهابیت

- دوره تاسیس

- دوره تثبیت

جریان‌های دوران وهابیت

- سکولار

- ملکیه

- قطبیه نوسلفیان

- اخوان التوحید

آشنایی با برخی عقائد و آراء وهابیت و نقد آن

توجه: لازم به ذکر است مباحث مطرح شده در این قسمت نباید با سرفصل‌های دروس عقاید خاصه شیعه و شبهات کلامی تداخل داشته باشد.

منابع:

۱. سلفی گری و وهابیت ج ۱، علیزاده موسوی

۲. پاکتچی، احمد، دائرة المعارف بزرگ اسلامی، مدخل اصحاب حدیث و اصحاب اثر.
۳. دائرة المعارف بزرگ اسلامی، مدخل ابن تیمیه
۴. عبدالحمید صائب، ابن تیمیه حیاته و عقائده.
۵. مقاله نگاهی به زندگی بنیان گذار وهابیت، مجله سراج منیر شماره ۲
۶. رضوانی، علی اصغر، محمد بن عبدالوهاب.
۷. رضوانی، علی اصغر، کارنامه عملی و علمی وهابیان
۸. سید محسن امین، کشف الارتیاب فی اتباع محمد بن عبدالوهاب.
۹. حامد الگار، وهابیگری، ترجمه
۱۰. مقاله وهابیت در آینه تاریخ، مجله فروع اندیشه، شماره ۱۰ و ۱۱
۱۱. سبحانی، البدعة مفهوما، حدها، آثارها
۱۲. رضوانی، علی اصغر، رفتار وهابیان با مسلمانان
۱۳. علیزاده موسوی، سلفی گری و وهابیت، ج ۱
۱۴. مداوی رشید، عربستان سعودی و جریان های اسلامی جدید، ترجمه رضا نجف زاده
۱۵. اطلس رهبران، پژوهشکده تمدن توحیدی
۱۶. علیزاده موسوی، سلفی گری و وهابیت، ج ۲
۱۷. سبحانی، البدعة مفهوما، حدها، آثارها
۱۸. سبحانی، التوحید و الشرك فی القرآن الکریم
۱۹. خلیفه عبید الکلبانی، حول سماع المیت و ادراکه
۲۰. کتاب شاخ شیطان (نقد و بررسی فرقه ضاله وهابیت - نوشته سید مجتبی عصیری)
۲۱. سید محسن امین، کشف الارتیاب لاتباع محمد بن عبدالوهاب، ترجمه
۲۲. آل محسن، شیخ علی، الردود المحکمه
۲۳. رضوانی، علی اصغر، سلفی گری و پاسخ به شبهات

زبان تخصصی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: ایجاد توان فهم متون انگلیسی در حوزه حج

سرفصل ها:

مطالعه، قرائت، ترجمه، توضیح، گفت و گو درباره مفاد متن های تعیین شده

منابع:

۱. Manasik (Rituals) Of Hajj In Brief (By Ayatollah Al – Uzma Kamenei)
۲. Manasik Of Hajj (By Ayatollah Al – Uzma Sayyid Ali Husanini Sistani)
۳. The Rites Of Hajj, Practical Treatise And Rules (By Ayatollah Al – Uzma Naser Makarim Shirazi)

زبان تخصصی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: زبان تخصصی ۱

هدف: ایجاد توان فهم متون انگلیسی در حوزه حج

سرفصل ها:

مطالعه، قرائت، ترجمه، توضیح، گفت و گو درباره مفاد متن های تعیین شده

منابع:

۱. Forty ahadith on hajj (by Mahmud mahdipur) published by Islamic education board of the world fedetation of ksimec
۲. Hajj – the Islamic pilgrimage (by sayyid Muhammad zia abadi) published by ansariyan publications – qum
۳. The secrets of hajj (by mohammad taqi fa ali)

مشاوره و راهنمایی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با اصول، روش ها، فنون راهنمایی و مشاوره و کسب مهارت های عملی ضروری برای انجام راهنمایی و مشاوره

سرفصل ها:

- کلیات: مفاهیم و تعاریف (بهداشت روانی، راهنمایی، مشورت، مشاوره و روان درمانی) و وجوه مشترک و تمایز مشاوره و روان درمانگری
- انواع مشاوره: مشاوره فردی، مشاوره گروهی، (کودک، نوجوان، تحصیلی، شغلی، پیش از ازدواج، خانواده، زوج درمانی، روان درمانگری، و ...)
- روش های مشاوره و راهنمایی (تحلیلی، شناختی، انسانی، رفتاری، واقعیت گرایی، عقلانی، عاطفی و ...)
- فنون راهنمایی و مشاوره:
 - فنون آغاز و شروع مشاوره: (چگونگی برقراری روابط یاورانه و خصوصیات آن، توجه به زبان بدن)
 - فنون تداوم و مرحله تحول: (همدلی، انعکاس احساس، محتوا، گوش دادن فعال، توجه مثبت نامشروط، سوال پرسیدن باز و بسته، نحوه برخورد با سکوت، مقاومت و ارجاع مراجع، تشویق کردن، اطمینان دهی، خلاصه کردن، پاسخ کوتاه، مواجهه و رودرویی و قاب گیری).
 - فنون پایان دادن دائمی و موقتی به مشاوره، تعیین تکلیف، و ...
- رعایت اصول اخلاقی، قانونی و حرفه ای مشاوره
- نحوه استفاده از مشاوره در فعالیت های تبلیغی
- آشنایی با مسائل و مشکلات زائران

منابع:

۱. فنون و روش های مشاوره، دکتر عبدالله شفیق آبادی، انتشارات رز
۲. اصول و فنون راهنمایی و مشاوره دکتر یوسف اردبیلی
۳. اصول راهنمایی، شرتزر - استون، دکتر علی شریعتمداری، انتشارات دانشگاه اصفهان

۴. اصول راهنمایی و مشاوره، دکتر سید احمد احمدی
۵. مقدمه ای بر مشاوره و روان درمانی، دکتر سید احمد احمدی
۶. مقدمات راهنمایی و مشاوره (مفاهیم و کاربردها)، دکتر عبدالله شفیع آبادی
۷. اصول و روش های راهنمایی و مشاوره، مهدی حسینی
۸. مشاوره و راهنمایی از دیدگاه اسلام، علی قائمی
۹. روان درمانی خانواده، ولی الله اخوت
۱۰. اصول اخلاقی و ارزش های فرهنگی در مشاوره، شکوه نوایی نژاد
۱۱. نظریه های مشاوره و راهنمایی و روان درمانی، شفیع آبادی

آشنایی با روانشناسی تبلیغ

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با خصوصیات روانی مخاطبان و راه‌های آشنایی و شیوه‌های تأثیرگذاری بر آنان، به منظور انتخاب ابزار و پیام مناسب

سرفصل‌ها:

- کلیات: (تعریف، اهداف، ضرورت و اهمیت)
- جایگاه روان‌شناسی در تبلیغ
- انواع تبلیغ کاربردی
- انواع پیام و قوانین مربوط به آن
- آشنایی با بحث ارتباط
 - انواع ارتباط (ارتباط مؤثر و ارتباط غیرمؤثر، ارتباط کلامی و غیرکلامی)
 - راه‌های ایجاد ارتباط مؤثر
 - راه‌های برطرف کردن موانع ارتباط
 - اصول برقراری ارتباط
- ویژگی‌های مبلغ (پیام دهنده): علم و آگاهی، اعتماد به نفس، انگیزه تبلیغ، آرامش روانی، خلاقیت، سعه صدر، آراستگی ظاهری و باطنی و ...
- ویژگی‌های مخاطب (پیام گیرنده): هوش عاطفی، تبلیغ‌پذیری، رشد شناختی و عاطفی و اخلاق، شکل‌گیری هویت و سبک زندگی و ...
- تکنیک‌های روان‌شناختی تبلیغ: قانون تدریج، قانون تکرار، قانون تعلیق‌پذیری، قانون خودافشایی و ...
- مهارت‌های روان‌شناختی کاربردی در تبلیغ
 - مهارت‌های تأثیرگذاری
 - مهارت‌های متقاعدسازی
 - مهارت‌های مبارزه با خرافات، شایعه‌پراکنی و آسیب‌های اجتماعی
 - مهارت تفاهم و سازگاری با دیگران
 - مهارت اسناد‌دهی و برداشت
 - مهارت کنترل خود

- مهارت حل تعارض
- مهارت گوش دادن فعال
- مهارت های مواجهه با انواع مخاطبین (شخصیت نابهنجار و دارای اختلالات شخصیتی)
- مهارت های مواجهه با انواع مخاطبین (پرخاشگر، مضطرب، وابسته، و ...)
- مهارت های مواجهه با موقعیت های سوگ
- مهارت های مواجهه با موقعیت های بحران

منابع:

۱. روانشناسی و تبلیغات، با تأکید بر تبلیغ دینی، محمد کاویانی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۲. درسنامه اصول ارتباطات و مخاطب شناسی، جمعی از نویسندگان، نشر نهضت
۳. روانشناسی تبلیغ، سید مهدی واعظ موسوی، انتشارات آستان قدس رضوی
۴. پیام ها، مهارت های ارتباطی، محمدعلی رحیمی، انتشارات ارجمند
۵. راهبردهای روان شناختی تبلیغ، عبدالعظیم کریمی
۶. تبلیغ و دانش ارتباط اجتماعی، محسن خندان

تحلیل وقایع چالشی صدر اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: بررسی و تحلیل وقایع مهم و چالشی و نقد شبهات مخالفین در مورد تاریخ و موضع‌گیری معصومان (ع) از زمان پیامبر اکرم (ص) تا غیبت صغری

سرفصل‌ها:

۱. سرفصل چالش‌های مهم عصر پیامبر (ص)

الف: فرهنگ جاهلی

- مفهوم‌شناسی (فرهنگ - جاهلیت و ...)
- ویژگی‌ها و نشانه‌های عصر جاهلیت
- تأثیر فرهنگ جاهلی در رفتار مسلمانان صدر اسلام
- اقدامات پیامبر (ص) در مبارزه با فرهنگ جاهلی

ب: قبیله‌گرایی

- معرفی اجمالی قبایل مهم و تأثیر گذار: قحطانی (اوس و خزرج) - عدنانی (قریش و دیگر قبایل تأثیرگذار)
 - مناسبات مهاجر و انصار
 - مناسبات اوس و خزرج
 - نقش قبایل فوق در حوادث عصر پیامبر (ص) و دوران امامت امام علی (ع)
 - عملکرد پیامبر (ص) و علی (ع) در برابر این قبائل
- (توجه: مباحث مربوط به امام (ع) در قسمت بررسی وقایع چالشی دوران امامت آن حضرت مطرح می‌شود)

ج: مشرکان

د: جریان نفاق

- مفهوم‌شناسی نفاق
- خاستگاه و زمان شکل‌گیری جریان نفاق

- ویژگی های جریان نفاق
- اقدامات منافقین در تقابل با اسلام
- موضع پیامبر (ص) در برابر جریان نفاق

ه: یهود

- یهود در جزیره العرب (چگونگی ورود- علل ورود - مناطق سکونت و جایگاه یهود در میان عرب)
- کارشکنی های یهود (علل کارشکنی ها - قلمرو کارشکنی های یهود (نظامی - فرهنگی - اقتصادی)
- پیامدها و آثار کارشکنی های یهود
- برخورد پیامبر (ص) با کارشکنی های یهود

۲. سرفصل چالش های مهم عصر امامت امام علی (ع)

الف: چالش های مهم قبل از خلافت امام علی (ع)

- سقیفه
- جریان ارتداد و موضع امام علی (ع)
- فتوحات و موضوع امام علی (ع)
- شورای خلافت و موضع امام علی (ع)
- شورش علیه عثمان و نقش امام علی (ع) در برابر قتل عثمان

ب: چالش های مهم دوره خلافت حضرت علی (ع)

- چالش های فرهنگی دوران خلافت حضرت علی (ع)
- چالش های اجتماعی - سیاسی دوران خلافت حضرت علی (ع)
- چالش های اقتصادی دوران خلافت حضرت علی (ع)

منابع:

۱. فرهنگ جاهلی و نشانه های جاهلیت، خلیل منصور، دانشنامه موضوعی قرآن
۲. تحقیقی درباره جاهلیت و فرهنگ جاهلی، مسعود ربیعی آستانه، فصل نامه پژوهش های قرآنی
۳. مبارزه نبوی با فرهنگ جاهلی، مجله کوثر
۴. اثرگذاری قرآن بر فرهنگ جاهلی، سایت حوزه
۵. مناسبات مکه و مدینه پیش از اسلام در چشم انداز روابط قحطانی - عدنانی، حسین حسینیان مقدم

٦. المفصل فى تاريخ العرب قبل الاسلام، جواد على
٧. معجم قبائل العرب، عمر رضا كحاله
٨. بلوغ الأرب فى معرفة الاحوال العرب، محمود آلوسى
٩. مكة و المدينة فى الجاهلية و عهد الرسول، شريف احمد ابراهيم
١٠. تاريخ طبرى، تاريخ مسعودى، كامل ابن اثير، امتاع الاسماع مقريزى، مغازى واقدى، سيره ابن هشام
١١. كتب تفسيرى شيعة و اهل سنت (ذيل آيات نفاق و حديث افك)
١٢. النفاق و المنافقون فى عهد رسول الله، ابراهيم سالم
١٣. تحليلى بر عملکرد يهود در عصر نبوى، على جديد
١٤. الموسوعة التاريخ الاسلامى، يوسفى غروى
١٥. سيره ائمه اثنى عشر، هاشم معروف الحسنى
١٦. سيره معصومان ^{عليهم السلام} سيد محسن امين
١٧. تاريخ صدر اسلام، زرگرى نژاد
١٨. الصحيح من سيره النبى الاعظم، علامه جعفر مرتضى حسيني
١٩. حيات فكرى سياسى امامان شيعة، رسول جعفرىان
٢٠. نهج البلاغه
٢١. تاريخ خلفاء، رسول جعفرىان

سیره معصومان (علیهم السلام)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: تبیین موضوعی سیره عملی پیامبر اکرم و ائمه معصومان (ع) در ابعاد گوناگون مورد ابتلا در حج و عمره، به ویژه در برخورد با مخالفان

سرفصل ها

۱. کلیات بحث سیره معصومان (علیهم السلام) ضرورت شناخت سیره و جایگاه آن و ...
۲. مفاهیم (سیره، سنت، معصومان، اهل بیت (علیهم السلام) و ...)
۳. مبانی فهم سیره پیامبر (ص) و ائمه اطهار (ع)
۴. منابع و مأخذ سیره معصومین (ع)
۵. ابعاد سیره پیامبر (ص) و ائمه اطهار (ع)

- سیره عبادی
- سیره اخلاقی - تربیتی
- سیره اقتصادی
- سیره سیاسی
- سیره علمی فرهنگی

منابع:

۱. سیره ابن سحاق
۲. سیره ابن هشام
۳. السیره النبویة و اخبار الخلفاء، ابوحاتم تمیمی
۴. كشف الغمة فی معرفة الائمة، اربلی
۵. فضائل الخمسة من الصحاح الستة، فیروزآبادی
۶. مناقب آل ابيطالب، ابن شهر آشوب
۷. اعلام الوری با علام الهدی، طبرسی
۸. سیره رسول خدا (ص)، رسول جعفریان
۹. سیره معصومین (ع)، محمد حسین واثقی راد
۱۰. درآمدی بر سیره تبلیغی معصومان (ع)، حسین عبدالمحمدی
۱۱. سیره معصومان، سید محسن امین
۱۲. فرازهایی برجسته از سیره امامان شیعه، محمد تقی عبدوس و محمد محمدی اشتهاردی

اصول و روش‌های تربیت اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

اهداف: شناخت قواعد و روش‌های تربیت اخلاقی از دیدگاه اسلام و ایجاد توان اصلاح رفتار متریبان

سرفصل‌ها

۱. کلیات: بررسی مفاهیم (تعلیم، تربیت، تعلیم و تربیت اسلامی، نظام تربیتی اسلام)، ضرورت، اهداف و ...
۲. آشنایی مختصر با نظام تعلیم و تربیت اسلامی (مبانی، اصول، روش‌ها، اهداف، عوامل، موانع، مقتضیات، مراحل، شرایط، ابعاد و ساحت‌ها)
۳. آشنایی با مبانی تربیت:
 - مبانی معرفت‌شناختی
 - مبانی هستی‌شناختی
 - مبانی الهیاتی
 - مبانی ارزش‌شناختی
 - مبانی انسان‌شناختی
۴. آشنایی با اهداف تربیتی
۵. آشنایی با اصول تعلیم و تربیت (اصل اعتدال، تدریج، استمرار، اولویت، اصلاح شرایط، مسئولیت، عدل، فضل، عزت، تعقل، تذکر، محبت، مسامحه، و ...)
۶. عوامل تربیت:
 - فطرت
 - اراده
 - مربی: (والدین، وراثت، محیط، اجتماع، دوستان، آموزگاران، وسایل ارتباط جمعی، و ...)

۷. موانع تربیت و آسیب های آن: (حصار بندی، حصار شکنی، کمال گرایی و غیر واقع گرایی، سخت گیری، سهل انگاری، تقلید کورکورانه، خرافه پردازی، انحصار گرایی، کثرت گرایی، قشری گری، سطحی نگری، فقر و ...)

۸. روش های تعلیم و تربیت (روش های بینشی، گرایشی، رفتاری شامل: اعطای بینش، زمینه سازی، تغییر موقعیت، الگوسازی، عبرت دهی، ابتلاء، عفو، توبه، تبشیر، انذار، تکلیف به قدر وسع، مجازات به قدر خطا، تغافل، یادآوری نعم، مرحله ای کردن تکالیف، و ...)

منابع:

- ۱) فلسفه تعلیم و تربیت، جمعی از نویسندگان، مؤسسه امام خمینی (ره)
- ۲) نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، خسرو باقری، انتشارات مدرسه، ۲ جلدی
- ۳) فرهنگ تربیت، عباس اسماعیل یزدی، انتشارات دلیل ما
- ۴) آراء اندیشمندان مسلمان در تعلیم و تربیت، انتشارات حوزه و دانشگاه، ۵ جلدی
- ۵) سیری در تربیت اسلامی، مصطفی دلشاد تهرانی، انتشارات ذکر
- ۶) تعلیم و تربیت در اسلام، شهید مطهری، انتشارات صدرا
- ۷) روش های تربیتی در قرآن، محمدرضا قائمی مقدم، انتشارات حوزه و دانشگاه
- ۸) روش های آسیب زا در تربیت، محمدرضا قائمی مقدم، انتشارات حوزه و دانشگاه
- ۹) اصول و روش های تعلیم و تربیت، سید احمد احمدی

روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری و عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: ایجاد توان تبلیغ با آموزش فنون و روش‌های تبلیغ و تأثیرگذاری بر مخاطبان و کیفیت بهره‌برداری از ابزار نوین به ویژه مهارت‌های مورد نیاز در حج و زیارت

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (ضرورت، تاریخچه، تعریف، جایگاه، اهداف، منابع، و ...)
۲. ویژگی‌های پیام در تبلیغ (مطابقت با نیازهای مخاطب، هم‌خوانی با فهم مخاطب، روشن بودن پیام و عاری بودن از شبهه، تقویت ایمان و تعبد ...)
۳. حوزه‌های تأثیرگذاری و شاخص‌های موفقیت تبلیغ (اندیشه، احساس، هیجان و گرایش، رفتار، شاخص‌های سخنرانی مطلوب، نشانه‌های سخنرانی)
۴. خطابه
 - ارکان سخنرانی (سخنرانی، پیام، مخاطب)
 - انواع خطابه و کاربرد آن‌ها
 - عملیات اجرایی قبل از سخنرانی
 - عناصر سازنده سخن
 - عوامل افزایش کیفیت سخنرانی
 - ارزیابی
۵. روش‌ها تأثیرگذاری (انگیزه‌پیگیری مطلب، زیباگرایی، اعجاب، علاقمندی به بحث، محبت، علایق معنوی، نوگرایی)
۶. روضه‌خوانی و جایگاه آن (سبک‌ها و روش‌های روضه‌خوانی و ذکر مصیبت و ...)
۷. مهارت‌ها و روش‌های مؤثر در ارائه مفاهیم دینی در حج (عبادی - اخلاقی - اعتقادی - سیاسی - اجتماعی)
۸. رسانه‌های مدرن و ویژگی‌های آن (انواع - ویژگی‌ها - نقش و کارکرد - سیر تحول)
 - شیوه‌های مالکیت رسانه‌های جمعی
 - آشنایی با مراکز رسانه‌ای خبری - تبلیغی و فرهنگی
 - نقش ماهواره در ارتباطات (محلی، منطقه‌ای - جهانی)

منابع:

روش سخنرانی دینی، حسین ملانوری
قرآن و تبلیغ، قرائتی
پژوهش و تبلیغ، محمد تقی رهبر
سخن و سخنوری، فلسفی
اسلوب التبلیغ، بچاری
روش های تبلیغ و سخنرانی، احمد صادقی اردستانی
هنر تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی، محسن خندان
شرایط موفقیت تبلیغ، محمد رضا ناجی
روش مدیریت فرهنگی، حاجی ده آبادی
سخنران توانا شویم، رجبعلی مظلومی
مبانی تبلیغ، محمد حسین زورق
کلیات تبلیغ، محمد تقی رهبر
تحلیل تبلیغ اسلامی از دیدگاه دانش ارتباطات جمعی، محسن خندان
تفسیر آیات تبلیغ، آیت الله خزعلی (ره)

نقد و مناظره

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: کلام اسلامی ۱،۲،۳

هدف: کسب مهارت‌های نقد اندیشه، مناظره و پاسخ به شبهات

سرفصل‌ها

الف: سرفصل‌های مباحث مربوط به نقد:

- مباحث مقدماتی: ضرورت یادگیری، اهداف، تاریخچه

- مفهوم شناسی: تعریف نقد، تفاوت نقد با اصطلاحات مشابه همچون عیب جویی و ...

- انواع نقد

- انواع مغالطات در مقام نقد

- اصول و قواعد نقد علمی

- اصول و قواعد اخلاقی در نقد

ب: سرفصل‌های مربوط به فن مناظره:

- مباحث مقدماتی: ضرورت یادگیری مناظره، اهداف مناظره، تاریخچه مناظره

- مفهوم شناسی: تعریف مناظره، تفاوت مناظره با اصطلاحات مشابه همچون جدل، مذاکره، مباحثه و ...

- ابزارهای مناظره: علم، حلم، منطق، هنر و مهارت

- ارکان مناظره: سائل، مجیب، وضع و مواضع، بیان انواع مناظره: مواضع اثبات و ابطال، مواضع اولی و آخر

- قواعد و اصول فن مناظره

- قواعد و اصول اخلاقی در مناظره

- مراحل اجرای مناظره

منابع :

۱. منطق مظفر

۲. جوهر النضید

۳. مناهج الإستدلال

۴. معیار اندیشه، عسکری سلیمانی

۵. آداب مناظره و گفتگو در اصول دین، آیت الله میلانی

۶. مبانی فن مناظره، آیت الله ستوده

۷. روش مناظره (آداب و مهارت های آن)، اصغر مسعودی چاپ جامعه المصطفی
۸. تاریخ مناظره در یونان و معاصر، آیت الله ستوده
۹. روش شناسی پاسخگویی
۱۰. مناظرات حضرت رضا (ع)، آیت الله ستوده
۱۱. مناظرات معصومین (ع)، آیت الله سبحانی

حج در اندیشه امام و مقام معظم رهبری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت جایگاه، ابعاد و کارکردهای حج از دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری

سرفصل ها:

کلیات

اهمیت و جایگاه حج در اسلام

ابعاد حج در اندیشه حضرت امام و مقام معظم رهبری

مبانی حج در اندیشه امام و رهبری

حج ابراهیمی از منظر حضرت امام و مقام معظم رهبری

برائت از مشرکان

حج و معنویت

حج و هویت اسلامی

حج و اتحاد اسلامی

حج و بیداری اسلامی

کارگزاران حج

آسیب شناسی وضعیت موجود حج

منابع

۱. درسنامه حج در اندیشه امام و رهبری ، حمید احمدی

۲. حج در اندیشه اسلامی، قاضی عسگر

۳. پیام ها و سخنرانی های امام خمینی

۴. پیام ها و سخنرانی های مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

آداب و اسرار حج

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت فلسفه حج و زیارت، اسرار و آداب اعمال و مناسک آنها، بر مبنای قرآن، سنت، و آموزه‌های دینی، به منظور اعتلای معنوی و رعایت اخلاق و آداب حج و زیارت

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (فلسفه عبادات، مبانی نظری، تعریف واژه‌ها و اصطلاحات (فلسفه، سر، علت)، ضرورت و فوائد بحث فلسفه و اسرار، منابع (قرآن مجید، سنت و روایات اهل بیت (ع)، عقل)
۲. فلسفه و اسرار زیارت: زیارت معرفت و محبت، زیارت و ادب باطنی، نقش تربیتی، اخلاقی و اجتماعی زیارت
۳. سیمای کلی حج در قرآن (سرّ وجوب حج، سرّ استطاعت حج، اسرار مشعر، سرّ مکان حج، اسرار مسجدالحرام، اسرار منا)
۴. روش پرداختن به بحث فلسفه و اسرار (تفاوت عرصه استنباط و عرصه فلسفه و اسرار، اهتمام اهل بیت (ع) به بیان فلسفه و اسرار، روش قرآن در پرداختن به فلسفه و اسرار احکام، روش بزرگان مذهب در پرداختن به اسرار احکام)
۵. اسرار سیاسی و اجتماعی حج (ایجاد وحدت و همدلی در بین مسلمانان، زمینه سازی برای تشکیل امت واحد اسلامی، اهتمام به محیط زیست و حفظ آن، آموزش و نمایش عملی جامعه نمونه، براءت از شرک و مشرکان، رشد اخلاق اجتماعی و حفظ حدود و مقررات، تقویت هویت اجتماعی مسلمانان، نمایش عظمت اسلام و مسلمانان)
۶. اسرار اخلاقی حج (آراستن نفس به فضائل و مکارم اخلاقی (خلق نیکو و حسن، تواضع و فروتنی)، پیراستن نفس از رذائل و پلیدی‌ها، توبه و آمرزش گناهان، ذکر و یاد خدا)
۷. اسرار عرفانی حج (توحید و شناخت خدا (سیر اعتقادی)، مهمانی و ضیافت ماندگار، تجلّی عبودیت و معیار طاعت، یادآوری مرگ و رستاخیز، سیر الی الله و تقرب به او (سیر عملی)، تقویت معنویت و بعد روحانی انسان، ریاضت امت اسلام، انقطاع از غیر)
۸. اسرار اقتصادی (تحصیل منافع مادی در حج، گسترش صنعت حمل و نقل، توسعه تفکر اقتصاد منطقه‌ای و جهانی، گسترش تجارت و کسب و کار، توسعه سیاحت و جهانگردی (صنعت توریسم)، حج و استقلال اقتصادی مسلمانان)
۹. اسرار برخی از اعمال حج و عمره (احرام، تلبیه، طواف، سعی، قربانی، رمی جمرات و ...)

منابع:

۱. صهبای حج، آیت الله جوادی آملی

۲. اسرار حج، محمد تقی فعالی
۳. درسنامه اسرار و معارف حج و زیارت، مجتبی کلباسی
۴. آداب و آئین زیارت، مرتضی جوادی
۵. اسرار العبادات، فیض کاشانی
۶. جرعه ای از بیکران زمزم و عرفان حج، عبدالله جوادی آملی
۷. اسرار حج، حسین مظاهری
۸. اسرار و ابعاد تربیتی و معنوی حج از دیدگاه امام خمینی (ره)، محسن صالحی مازندرانی
۹. زیارت، جواد محدثی

اماکن مذهبی و تاریخی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت و بررسی پیشینه و وضعیت فعلی اماکن مهم مذهبی و تاریخی مکه، مدینه و عتبات مقدسه و حوادث مرتبط با این اماکن

سر فصلها:

۱. کلیات (ضرورت، هدف، نمادهای دینی، نقش و آثار آنها)

۲. مکه مکرمه

● جغرافیای مکه

● حرم

● کعبه

● اماکن مکه مکرمه

● مساجد مکه مکرمه

۳. مدینه منوره

● جغرافیای مدینه

● مسجد النبی و اماکن داخل آن

● مساجد مهم مدینه

۴. نجف اشرف و اماکن آن

۵. کوفه و اماکن آن

۶. کربلاء و اماکن آن

۷. کاظمین و اماکن آن

۸. سامراء و اماکن آن

منابع:

۱. اخبار مکه، محمد بن اسحاق فاکهی

۲. تاریخ مکه، محمد بن عبدالله ارزقی

۳. اخبار مدینه، سمهودی

۴. تاریخ مدینه، ابن شبه نمیری
۵. وفاء الوفا، سمهودی
۶. آثار اسلامی مکه و مدینه، رسول جعفریان
۷. اماکن مذهبی مکه و مدینه، اصغر قائدان
۸. مقالات فصلنامه میقات حج
۹. عتبات عالیات، اصغر قائدان
۱۰. دانشنامه حج و حرمین شریفین

مدیریت فرهنگی در حج و زیارت

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: ایجاد توان مدیریت فرهنگی با آموزش اصول و روش‌های برنامه‌ریزی و مدیریت فرهنگی، قواعد و روش‌های درست تعامل سازمانی و قوانین و مقررات مرتبط با حج و زیارت

سرفصل‌ها:

۱. کلیات و مفاهیم (تعریف و مفاهیم - ضرورت و اهمیت - ماهیت و اصول مدیریت در اسلام - نظریه‌های مدیریت)
۲. اصول مدیریت با رویکرد فرهنگی و تبلیغی (برنامه ریزی، سازماندهی و بسیج منابع و امکانات، هدایت و رهبری (انگیزش، رهبری، ارتباطات) - بودجه نویسی، گزارش دهی، نظارت، کنترل و ارزشیابی، نوآوری)
۳. ویژگی‌ها و صلاحیت مدیران فرهنگی (در حوزه شناختی، در حوزه عاطفی و انگیزشی، در حوزه حرفه‌ای یا رفتاری)
۴. سبک‌ها و مهارت‌های مدیریتی در حج و زیارت
۵. بسترها، قلمروها و برنامه‌های مدیریت فرهنگی و تبلیغی (به صورت‌های مقایسه‌ای و تطبیقی مثل مدیریت حج، عمره و زیارت، مدیریت مسجد، اردوهای فرهنگی و تبلیغی برای سنین و سطوح و اصناف گوناگون)
۶. مدیریت بحران‌های فرهنگی و مدیریت زمان در سفرهای زیارتی
۷. استراتژی‌های مدیریت فرهنگی
۸. سبک‌ها و مهارت‌های مدیریتی در محیط‌های فرهنگی
۹. فعالیت‌های فرهنگی (انواع فعالیت‌های فرهنگی و کاربرد آن‌ها، فعالیت‌های فرهنگی اقوام مختلف، شیوه‌های تولید و کاربرد مطبوعات، کتاب، عکس، فیلم، برنامه‌های تلویزیون و cd، فعالیت‌های اینترنتی)
۱۰. تولید کالاهای فرهنگی و هنری و کاربرد آن‌ها
۱۱. مهارت‌های به کارگیری شیوه‌ها، ابزارها و تکنیک‌ها در تبلیغات دینی (مهارت‌های ارتباط مؤثر، اقناع و تبلیغ، استفاده از اوقات فراغت، به کارگیری ابزار تبلیغ سنتی و جدید (منبر - تخته - تلویزیون - رادیو - اینترنت - پاورپوینت و ...)) - تبدیل پیام دینی به پیام رسانه‌ای، شبهه‌شناسی و پاسخ به آن

منابع:

۱. مدیریت فرهنگی در حج و زیارت، ابوطالب خدمتی
۲. مدیریت آموزشی و فرهنگی، جعفر رحمانی
۳. مدیریت اسلامی، محمدی ری شهری

۴. ارتباطات انسانی، علی اکبر فرهنگی
۵. مدیریت در سفرهای تبلیغی و زیارتی، بیات
۶. فلسفه فعالیت های تربیتی، زاهدی
۷. مدیریت اسلامی، نبوی
۸. برنامه ریزی و مدیریت اردوها، حسین فتحی
۹. تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی، محسن خندان
۱۰. اصول و تکنیک های برقراری ارتباطات مؤثر با دیگران، قادر باستانی

فرق انحرافی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: بررسی و نقد اندیشه و آموزه‌های فرقه‌های انحرافی مانند: بابیه، بهائیه، قادیانیه، عرفان‌های کاذب و جریان‌های انحرافی معاصر و تبیین زمینه‌ها، انگیزه‌ها و عوامل پیدایش آن‌ها

سرفصل‌ها:

- کلیات (تعریف، مفاهیم، ضرورت، مبانی و روش شناسی)
- زمینه‌ها و عوامل پیدایش فرق انحرافی
- استعمارگران و فرق انحرافی
- فرقه‌های انحرافی عقیدتی (بهائیت، غلاة، مرجئه، شیعیان سلفی، شیخیه، بکتاشیه، نقطویان)
- فرقه‌های انحرافی صوفی (اهل حق، گروه‌ها و مسلک‌های خانقاهی و دراویش و تصوف باطنی‌گرایی)
- نحله‌های عرفانی کاذب (گروه‌های عرفانی نو پدید و معنویت‌گرایی انحرافی)
- فرقه‌ها و نحله‌های انحرافی در مهدویت (پیرایی، تصور و زمینه‌ها و پیامدهای آن)

منابع:

۱. الملل و النحل (فرهنگ عقاید و مذاهب اسلامی)، جعفر سبحانی
۲. بررسی جنبش‌های نوظهور معنوی، فعالی
۳. فرق و مذاهب کلامی، علی ربانی گلپایگانی
۴. درسنامه مرزبانی از مکتب اهل بیت (ع)، جعفر سبحانی
۵. جریان شناسی انتقادی عرفان‌های نوظهور، مظاهری سیف
۶. آشنایی با مکاتب عرفانی معاصر، فعالی
۷. الملل والنحل، شهرستانی

سمینار

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: ارائه مباحث جدید اعتقادی، فقهی، فرهنگی در مسائل مربوط به حج و زیارت و طرح دیدگاه های اندیشمندان توسط کارشناسان ارشد در طول دوره

سرفصل ها:

برحسب نیاز و ضرورت ها، در زمینه های زیر مباحثی از سوی اندیشمندان و صاحب نظران و دانش پژوهان ارائه می گردد:

- جدیدترین آراء فتاوی فقهای عظام در زمینه مسائل مورد نیاز مبلغان
- مسائل فرهنگی و سیاسی جهان معاصر
- شبهه های مربوط به مسائل دینی و پاسخ آن ها
- وضعیت تبلیغ (در ابعاد مختلف) در ایران و جهان
- استراتژی ها، سیاست ها و راهبردهای حج و زیارت (با تأکید بر دیدگاه های مقام معظم رهبری)
- روش ها و شیوه های نوین تبلیغ دینی